SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1859. Vrijdag 11 Februarij. N°. 6.

Prijs per Jaar voor *Samarang* ƒ 12.—
" " " buiten *Samarang* " 14.—

Advertentiën te bezorgen tot 12 *ure 's middags.*

DIT ADVERTENTIE-BLAD WORDT IEDEREN
VRIJDAG
UITGEGEVEN.

De prijs der Advertentiën, is van *een* tot *tien* woorden *een gulden;* verder voor iedere *vijf* woorden *zestig duiten* of ½ *recepis*, behalve het zegelregt voor den Lande.

BIJ DIT BLAD BEHOORT EEN BIJVOEGSEL.

OFFICIEEL GEDEELTE.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*—

BUITENZORG, *den 24sten Januarij* 1859. (No. 26.)
(*Staatsblad No.* 7.)

Gelet, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten Tweede: Krachtens magtiging des Konings te bepalen, dat deelgeregtigden aan het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indie, die één jaar na de voltrekking van hun huwelijk in verzuim blijven van de behoorlijke naleving van artikel 21 van het reglement voor genoemd fonds, en mitsdien ook de buitengewone bijdragen, bij artikelen 16 en 17 van dat reglement bedoeld, niet hebben voldaan, die buitengewone bijdragen, in eens behooren te voldoen, met betaling van eene verhooging van 10 pCt. en bovendien verbeuren eene boete van 1 pCt. voor elke maand, welke zij na het verstrijken van dien termijn hebben laten verloopen, berekend over de hoofdsom, zonder bijberekening van de bovenbedoelde 10 pCt.

Wordende een gedeelte van eene maand voor eene geheele maand gerekend.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 27sten November 1858, no. 56, is benoemd tot ridder der vierde klasse van de Militaire Willems-orde, de luitenant ter zee der tweede klasse van de Nederlandsche marine *P. ten Bosch*, wegens zijn gehouden gedrag bij gelegenheid eener ontmoeting met zeeroovers in de nabijheid van het eiland Sededap, op den 9den April 1858.

Bij missive van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 9den September 1858, Lett. A, no. 27/1190 is aan het Indisch bestuur de mededeeling gedaan, dat het bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie van den 20sten Januarij 1858, no. 1, aan den benoemden pakhuismeester bij het zout-hoofddepôt te Grissee *N. J. Verwijk*, verleend verlof naar Nederland voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van den lande, is verlengd voor den tijd van zes maanden.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur - Generaal zijn de volgende beschikkingen genomen:

CIVIEL-DEPARTEMENT.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, van de waarneming van de civiele geneeskundige dienst in de residentie Madioen *Th. Keijzer.*

ONTSLAGEN:

Eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Madioen *E. J van der Linden.*

BENOEMD:

Tot secretaris der residentie Japara, tevens vendumeester der afdeeling Pattie, Koedoes en Djawana, de ambtenaar op nonactiviteit *S. Serlé*, laatst secretaris der Padangsche Bovenlanden.

Tot postcommies, tevens pakhuismeester te Palembang, de geëmploijeerde bij de directie van financien *L. le Duc.*

Bij het Vendu-Departement te Batavia.

Tot eersten afslager, de tweede afslager *L. Frans.*

Tot tweeden afslager, de vierde afslager *W. F. Michiels.*

GOEDGEKEURD:

Dat door den Resident van Japara,

IS ONTHEVEN:

Eervol, wegens ziekte, van zijne functien, de secretaris dier residentie *S. de Kanter.*

IS OPGEDRAGEN:

ijdelijke waarneming der functien van secretaris dier residentie en van ontvanger van 's lands kas te Pattie, aan den tijdelijken commies op het residentiekantoor aldaar *J. van Lingen.*

SCHUTTERIJEN, ENZ.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als luitenant-kolonel, commandant der Samarangsche schutterij, *H. F. Morbotter.*

MILITAIR DEPARTEMENT.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, aan den kapitein der infanterie, *C. J. Eschauzier.*

BEVORDERD:

Tot onder-intendant der eerste klasse bij de militaire administratie in de tweede militaire afdeeling op Java, de onder-intendant der tweede klasse *M. van Weddingen.*

BEKENDMAKINGEN.

Voor het Land. Een ieder die in het bezit mogt zijn van Koffij- en Contra Koffijpassen over het jaar 1858, wordt bij deze uitgenoodigd dezelve ten kantore der Comptabiliteit alhier vóór of uiterlijk op ultimo dezer te vertoonen, ten einde daarvoor nieuwe passen te erlangen of de registratie daarvan op nieuw te bewerkstelligen.

De Resident van Samarang,
SAMARANG, Mr. D. C. A. Graaf VAN HOGENDORP.
den 7den Febr. 1858.

BLAAUWE VLAG.

Voor het Land. Bij het weder invallen der Westmousson, acht de ondergeteekende het noodig, het publiek bekend te maken, dat het hijschen eener Blaauwe Vlag van den uitkijk van het Havenkantoor alhier, zoomede aan het Wachtschip, liggende in de rivier nabij het kustlicht, bij voortduring tot teeken zal verstrekken, dat de vaart over de bank der Samarangsche rivier, ten gevolge van zware branding als gevaarlijk kan worden beschouwd.

Gezagvoerders van Schepen worden in het belang der aan hunne zorgen toevertrouwde équipage in het bijzonder indachtig gemaakt aan hunne verpligting tot het uitvaardigen van de noodige bevelen aan hunne Scheeps-Officieren en onderhoorigen, om, zoo lang de Blaauwe Vlag waait, geene sloepen van boord naar den wal of omgekeerd te zenden, terwijl in het algemeen een ieder dien zulks mogt aangaan wordt aangemaand om zich deze waarschuwing ten nutte te maken.

De Resident van Samarang,
Bij afwezigheid:
SAMARANG, *De Adsistent Resident voor de policie,*
den 8sten Dec. 1858. SERLÉ.

Voor het Land. Debiteuren aan het Vendu-departement te *Samarang*, over de maand November 1858, worden bij deze herinnerd, dat de aanzuivering van hun debet vóór of uiterlijk op ultimo dezer moet geschieden, bij gebreke waarvan de betaling in regten zal worden gevorderd.

SAMARANG, *De Super-Intendent,*
3 *February* 1859. KEIJZER.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Aangeslagen Vendutiën.

Op MAANDAG den 14den Februarij 1859. Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op DINGSDAG den 15den Februarij 1859. Voor het Commissie-huis van *Soesman & Co.*

Op WOENSDAG den 16den Februarij 1859. Voor de Toko van *Bijleveld & Co.*

Op DONDERDAG den 17den Februarij 1859. Voor het Woonhuis van *J. O. F. Struben.*

Op VRIJDAG den 18den Februarij 1859. Voor het Woonhuis van *S. Dik Csz.*

Advertentiën.

Op Maandag den 14den Februarij.

In de Chinesche Kamp bij den Hoofdpachter der Pandjeshuizen, van vervallen linnen Pandgoederen, over het 4de kwartaal 1857. (186)

TOKO-VENDUTIE

Op Dingsdag den 15den,

VOOR HET VENDU-LOCAAL VAN

SOESMAN & CO.,

van diverse Toko- en aangebragte goederen. (187)

Op de Vendutie

BIJ

SOESMAN & CO.,

op Dingsdag den 15den,

zullen worden opgeruimd, tot sluiting van rekening, diverse Facturen, als:

Koperen Weegschalen, IJzeren Ledikantschroeven, Hengsels, nog eenige stellen Glaswerk, 100 doz. Cognac, eene partij Chinesche Matten, Japansche Waskaarsen, 100 stuks Zijde en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. (188)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag den 15den,

zal nog verkocht worden:

1 Engelsche Reiswagen op 8 Veeren, zeer geschikt voor Java.

1 Victoria Toerwagen.

(189) SOESMAN & CO.

Vendutie à tout prix.

Op Woensdag den 16den Febr. e. k.,

zullen de ondergeteekenden vendutie houden in de Toko der Heeren

BIJLEVELD & CO.,

van diverse goederen, welke op de vorige vendutie door tijdsgebrek niet konden verkocht worden:

als:

Diverse blikken Paté en Gevogelte, Prunes d'Entes, Slaolie, Cognac, fijne Wijnen, Fransche Siropen, Likeuren, Geleijen; verder: Pleetwerk, IJzergaas, Touwwerk, Glazen Dakpannen, enz., enz.

De verkoop zal geschieden in kleine kavelingen, geschikt voor huiselijk gebruik.

(190) THOOFT & CO.

MENGELWERK EN BIJDRAGEN.

DE COMETEN,

DOOR

EENEN NATUURVORSCHER.

„O Mensch, anschau
„Den Sternenbau
„Und alle Himmels wunder."

Ten allen tijde hebben de natuurverschijnselen, en vooral die welke zich aan het hemelgewelf voordoen, de belangstelling gaande gemaakt van een ieder die aanspraak wil maken op den eernaam van MENSCH, in den hoogeren maar ook alleen waren zin, zonder welken het schepsel dat zich zoo noemt niets anders is dan een ongevederd tweevoetig dier, om zijn kunstig zamenstel aan het hoofd zijns gelijken geplaatst.

Wel is het gemeene materialismus, dat den mensch tot een dier maakt, ja hem ver beneden het dier verlaagt, omdat hij, in evenredigheid der hem tot zijne verheffing geschonken vermogens, ook even diep zinken kan, en hetwelk in onze dagen meer en meer heerschende wordt, oorzaak dat deze belangstelling thans minder algemeen is dan wel vroeger, omdat men te verlicht is voor het verouderde bijgeloof aan derzelver voorbeduidenis, maar inderdaad omdat men ongevoelig is voor alles wat geene dadelijke winsten aanbrengt, geen goud, waarvan het hedendaagsche menschdom met zijne geheele ziel hangt; maar desniettegenstaande worden er gelukkig toch nog uitgelezen zielen gevonden, die gevoel bezitten voor de wonderen der natuur, en voor hen is het uitsluitend dat deze weinige bladen geschreven worden.

Voornamelijk gaf hiertoe aanleiding het verschijnen der prachtige comeet welke de liefhebbers van het natuurlijke, dat is van het eenige waarachtige schoone thans aan het sterrendak bewonderen, want hoewel het bijgeloof, dat vroeger in iedere staartster een voorteeken van naderende onheilen en goddelijke wraakgerichten zag, aanmerkelijk verminderd is, heeft nogtans deze comeet aanleiding gegeven tot allerlei voorspellingen aan de eene zijde, alsof de aarde van dezelve eenen zoodanigen schok zoude ontvangen, dat zij daardoor in gruis vallen zoude, en aan de andere van laffen spot, door zoodanigen die, met eenen verwaanden omhaal van geleerdheid, wilden bewijzen, dat zij onmogelijk eenigen invloed op de aarde zoude kunnen uitoefenen.

En zoodanigen hemelsbreed verschil van gevoelen, moet van zelven leiden tot de vraag: Wat zijn Cometen? en het is deze door velen voor een raadsel geachte vraag die in de volgende bladen met de meest mogelijke beknoptheid opgehelderd worden zal.

Om zich van deze veelal als raadselachtig en daarom, al is het ook niet openlijk, toch met eenen geheimen angst beschouwde hemelligchamen eene ware voorstelling te kunnen maken, moet men beginnen met het verkrijgen van juiste denkbeelden, omtrent den eersten grondslag des Heelals, en vooral van dat gedeelte hetwelk wij gewoon zijn het Hemelruim te noemen. Wat hierbij ligtelijk in den weg staat is het verouderde stelsel dat vier elementen of hoofdstoffen aanneemt, als lucht, vuur, water en aarde, die, in den toestand waarin wij dezelve zien en waarnemen, zelve reeds producten zijn.

Op baar tegenwoordig standpunt kent de wetenschap slechts twee elementen: het *Hydrogenium* (Waterstof) en het *Caloricum* (Warmtestof) de *Isis* en *Osiris* der Egyptenaren, waarvan men de ware beteekenis in de Brahmaïsche Cosmogonie terug vindt. Deze beide elementen vormen den grondslag der geheele schepping, daar zij, te zamen vereenigd, de oorspronkelijke stof vormen, door den beroemden HERSCHELL met den naam van *stardust* bestempeld, maar die wij liever zullen aanduiden met den naam van *Ether*, waarvan het bestaan reeds sedert lang, door onze geleerden, op de onwederlegbaarste wijze is aangetoond.

De geheele grenzelooze ruimte is vervuld met dezen *Wereld-Ether*, die aan alle zintuigelijke waarnemingen ontsnapt, omdat zij te fijn is, om op onze grove zintuigen indruk te maken, hetgeen tot het volstrekt onbestaanbare denkbeeld van het *absolute* niets heeft aanleiding gegeven, maar bij natuurkundige proeven haar bestaan

VENDUTIE.

De geannonceerde vendutie ten Huize van den WelEd. Gestr. Heer

J. O. F. STRUBEN,

(op Pontjol,)

zal alsnu plaats vinden op den 17den dezer.
(149) F. A. PRINGIERS.

OP DE VENDUTIE

VAN

Donderdag 17 Februarij 1859,

des voormiddags ten 10 ure precies,

zullen worden verkocht bij executie:

$^{8}/_{10}$ onverdeelde gedeelten in het perceel gelegen te *Samarang*, in Wijk Lett. S, No. 181, het geheel voor de verponding getaxeerd op *f* 400.—
(150) VAN STARKENBORGH.

Op Vrijdag den 18den Februarij,

zullen de ondergeteekenden,
voor rekening van den Heer

S. DIK Cz.,

vendutie houden, in het huis, laatstelijk geoccupeerd door den Heer THURKOW, op het *Zeestrand*,
van de volgende goed geconserveerde Meubelen,
ALS:

Eene Pianino van *Kuipers*, expres voor dit klimaat vervaardigd, eene fraaije groote Spiegel, zeer soliede Ronde Tafel, een buitengewoon groote Vierkante Tafel, waarvan het blad uit een stuk, zeer groote en soliede Knapen, een Europeesch Ledikant met Bultzakken, Japansche Martevanen, Leksteenen; verder: Stoelen, Tafels, enz.
VOORTS:

Twee span goed gedresseerde Wagenpaarden, waarvan een span bruin *Kadoe*, twee Europesche en andere Tuigen, een zeer gemakkelijke Reiswagen, een idem Victoria Toerwagen en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
(151) SOESMAN & CO.

VENDUTIE
op den 21sten dezer,

IN HET VENDU-LOCAAL VAN

F. A. PRINGIERS,

van diverse Koopmanschappen. (169)

Op Donderdag den 24sten dezer,

ZULLEN

SOESMAN & CO.,

voor rekening van Kapitein

KROESEN,

wegens verhuizing vendutie houden,
van een' zeer netten en goed geconserveerden inboedel,
bestaande uit:

Mahonie- en andere Meubelen, als: Canapés, Consoles, Tafels, Stoelen, groote Kleêrkasten, Spiegels en Schilderijen, IJzeren Ledikanten, Buffet, enz., enz. (170)

ONTVANGEN

met de Gebroeders Houtman:

Suikerbrooden,

1ste Raffinade, bekroond met de gouden Medaille uit de Ned. Suikerraffinaderij te Amsterdam.
En Witte Suiker in kleine mandjes.
(154) THOOFT & CO.

Pas Uitgepakt:

Fijne Wagen- en Bendie-Zweepen, Dames en Heeren Karwatzen van echt balijn, bij
(171) SOESMAN & CO.

ONTVANGEN:

Echte Cognac *John Alberty.*
(172) SOESMAN & CO.

ONTVANGEN

met de Gebroeders Houtman:
De tweede aanvoer Nieuwe Haring.
(153) THOOFT & CO.

Fijne Koperen Patent Kast-Sloten, zoo mede: IJzeren en Koperen Hang-Sloten in alle soorten en grootte met enkele en dubbele Sleutels, bij
(173) SOESMAN & CO.

Eene nieuwe voor eigen gebruik bestelde

PIANINO,

wegens vertrek tegen kostprijs te verkrijgen, bij
(162) THOOFT & CO.

IJzeren Keukengereedschappen,
van binnen geporceleind en in alle soorten en dimensiën, op nieuw uitgepakt bij
(174) F. A. PRINGIERS.

IJzeren Ledikanten,

echt Engelsch maaksel voor 2 personen,
Engelsche patent Wagenassen en Veeren,
3, 4 en 5 Blads,
Dommekrachten, groote en Handzagen, enz., enz.
Verkrijgbaar bij
(152) SOESMAN & CO.

Tafelkleeden, Meubelchits en Gordijngoed, bij
(164) THOOFT & CO.

Pas Ontvangen:
eene groote factuur

Keukengereedschappen, van IJzer, met porcelein geglaceerd,
bestaande uit:
Ham- en Waterketels, Braadpannen, Stoof- en Melkpannen enz., enz., zijnde alles met de meeste zorg verglaasd ter vermijding van vroegere klagten over het barsten enz., zoo dat dezelve thans gewaarborgd kunnen worden.
(175) SOESMAN & CO.

Puike Gember,

heden ontvangen.
(159) THOOFT & CO.

Zink in bladen,

Engelsch en Zweedsch IJzer in platen, Rond-, Vierkant- en Spijkerijzer, Spijkers van $^{1}/_{2}$ tot 7 duim, Verwwaren in soorten, Kwasten, Lijnolie en Terpentijn, Kool- en Zweedsche Teer, enz. enz.
(155) SOESMAN & CO.

Zweedsche Teer,

(156) bij F. A. PRINGIERS.

Puike Vatwijn,

door ons afgetapt, waarvan de kwaliteit geguarandeerd wordt.
(165) SOESMAN & CO.

Uitgepakt:

EEN FACTUURTJE PRACHTIGE TEEKENGEREEDSCHAPPEN,

als:
Passer- en Faber-Doozen, enz. enz.;
alsmede:
Diverse Enveloppes, Albums, Dames Schrijfcassettes enz., enz., bij
(158) F. A. PRINGIERS.

Pas Ontvangen:

Engelsche Hang- en Tafellampen,
(176) bij J. P. BRANDES.

GOUDWERKEN

regtstreeks ontvangen uit de Fabriek
VAN
P. DE MEIJER, te *'s Gravenhage*,
bestaande uit:
Parures en demi Parures, prachtig en smaakvol bewerkte Braceletten, Broches, Oorringen, etc. Heeren Manchet- en Hemdenknoopjes, Kettingen, Horologiën, enz. enz.; alles massief goud en naar de laatste mode bewerkt.

VERWACHTEN:

Een belangrijk factuur Zilverwerken, waarvan later bij aankomst eene gedétailleerde opgave gedaan zal worden.
(177) DE GROOT, KOLFF & CO.

IN COMMISSIE ONTVANGEN:

Eene buitengewoon welluidende driesnarige Tafel-Piano van Erard, expres op bestelling en voor dit klimaat vervaardigd.
(157) SOESMAN & CO.

Soerabaijasche Aardappelen,

(160) bij THOOFT & CO

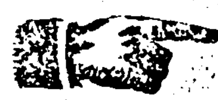
ZWEEDSCHE TEER,

weder verkrijgbaar bij
(163) SOESMAN & CO.

Pas Ontvangen:

Diverse versche Provisiën,

(161) bij F. A. PRINGIERS.

De ondergeteekende, als gemagtigde van den nieuwen eigenaar van het, den 1 dezer, door dien eigenaar, aangekocht Logement alhier, bekend onder den naam van

JAVA-HOTEL

en der daarbij behoorende Wagen-Verhuurderij, neemt de vrijheid, die onderneming in de gunst van reizende en doortrekkende familiën of personen aan te bevelen, zich vleijende, door alle door hem aan te wenden moeiten, wat betreft zindelijkheid, goede tafel en prompte bediening, die gunst te zullen waardig maken.

SAMARANG, C. BEER *qq.*
den 11*den Februarij* 1859. (178)

J. H. F. von Stietz

vertrekt naar Nederland,

verzoekt diegenen die nog iets van ZEdG. te vorderen hebben, binnen acht dagen hunne pretensiën te willen inzenden, aan
(146) SOESMAN & CO.

GELDEN

in leen te bekomen, adres:
(179) W. K. VAN DER EB *qq.*

---

op de ontwijfelbaarste wijze doet kennen.

Zoo als wij zoo even zeiden bestaait de *Wereld-Ether* uit de beide genoemde elementen: *Waterstof* en *Vuurstof*, die, in volmaakte evenredigheid, daarin voorhanden zijn. Deze volmaakte evenredigheid, waardoor voorkomen wordt dat de oorspronkelijke stof niet voordurend in eenen staat van tot niets leidende, derzelver eigene producten verteerende, gisting en eeuwigdurende Chaötische verwarring verkeere, is oorzaak dat die oorspronkelijke stof, die *Wereld-Ether*, in deszelfs *normalen* toestand, zich bevindt in eenen staat van volmaakt evenwigt door eenvormige vermenging, en dus van vruchtelooze rust, die alle denkbeeld aan beweging en hierdoor veroorzaakte schepping of vorming ten eenemale uitsluit. Daar nu deze oorspronkelijke stof overal gelijkelijk verspreid is en nergens grenzen heeft, zoodat de volstrekste onmogelijkheid bestaat dat eenige van buiten komende stoffelijke oorzaak daarop zoude kunnen werken, om deszelfs evenwigt te verbreken en het daarin sluimerende leven op te wekken, zoude dezelve in alle eeuwigheid in die rust moeten volharden indien het ware dat er niets buiten de stof bestond.

Hier nu is het dat, als bestaans-noodwendigheid der zigtbare schepping, het zuiver geestelijk beginsel, dat in de stof aanwezig, maar in aard en wezen geheel daaraan tegenovergesteld is, even als de mensch aan het gebouw hetwelk hem ten woning verstrekt, te voorschijn treedt, om het vormende leven in de stof op te wekken en het evenwigt door eenvormige vermenging te verbreken.

Even als de menschelijke in het ligchaam inwonende geest, door eene geheel onstoffelijke werkzaamheid van denken en willen, in de hersenvezelen zekere bepaalde levensspanningen te weeg brengt, welke geheel ligchamelijke uitwerkselen veroorzaken, zoo ook brengt de scheppende wil of *wereldgeest*, het eenige onstoffelijke beginsel, de bron van alle rede, in den *ether* spanningen, schuddingen of met welken naam men deze werking ook aanduiden moge, te weeg, waardoor de beide elementen, uit welke zij is zamengesteld, gescheiden, en dus wederkeerig vrij worden, en zoodoende het *Caloricum* als *actief* beginsel, gelegenheid erlangt, om op *Hydrogenium*, of het *passief* beginsel, te werken.

Het eigenaardig kenmerkend karakter — dat wij onveranderlijk, bij iedere ontwikkeling van warmte, overal waarnemen — der warmtestof *(Caloricum)* is het uitzettingsvermogen, en het noodzakelijk gevolg hiervan moet wezen, dat, op iedere plaats in den boezem des Ethers, waar zij vrij wordt, zij aanstends dit vermogen in werking brengt. Daar nu deze kracht eene *centrifugale* is, die, van uit een middelpunt, naar alle zijden gelijkmatig uitstraalt, wordt hierdoor noodwendig te weeg gebragt, dat zij in den Ether blaasvormige ligchamen doet onstaan gelijk zeepbellen, van eene bolronde gedaante, dat wil zeggen: de zoodanige die in het middelpunt eene holte hebben, vervuld met het vrijgeworden steeds naar buiten werken-*Caloricum*, terwijl de omtrek, daar waar de kracht der uitstraling zwakker wordt, tegen den onverdeelde en dus werkelooze Ether, die aan de uitstraling de kracht der traagheid *(vis inertiae)* tegenoverspelt, rondom aangedrukt, als eene huid vormt, die, door de voortdurende drukking, steeds digter wordende, de zetel is der uitwendige zwaartekracht, even als de centrale holte die van het inwendige uitzettings-vermogen. Deze tweeledige invloed die beurtelings de overhand verkrijgt, zoodanig dat in het eene oogenblik het uitzettings-vermogen, in het opvolgende de zamenpersende kracht de sterkste is, brengt eene reeks van trillingen of kloppingen *(palpitationes)* voort, welke het leven daarstelt, en de eerste grondslag is der beweging welke het kenmerkend karakter dezer ligchamen is, en het leven in de natuur onderhoudt.

Daar nu de uitstraling, waarop, als *actieve* kracht, de beweging berust, naar alle zijden oorspronkelijk geheel gelijkmatig plaats vindt, moeten deze ligchamen in de middenstof waarin zij zweven, noodwendig eene rollende beweging aannemen, maar, daar zij slechts in ééne rigting kunnen voortrollen is hiervan het noodzakelijk gevolg dat al dadelijk deze uitstraling gemakkelijker kan plaats vinden in de rigting van derzelver as dan naar de overige deelen van den omtrek, en, daar nu dus deze uitstraling zich al aanstonds gelijkmatig naar de beide polen rigt, wordt hierdoor eene electro-magnetische verdeeling van

den stroom in twee afzonderlijke stroomen van soortelijk gelijke atomen te weeg gebragt, van welke beide stroomen de de respectieve snelheid in omgekeerde verhouding staat tot de specifieke zwaarte der atomen van dubbele zwaarte en enkele snelheid zich naar de eene, die van enkele zwaarte en dubbele snelheid naar de andere pool rigten, hetgeen deze polen onderling in soortelijke kracht verschillen, en in sterkere (*major*) — de Noordpool der aarde — en in zwakkere (*minor*) — de Zuidpool der aarde — onderscheiden doet, eene onderscheiding waarop de magnetische aantrekking en afstooting, *sympathie* en *antipathie*, berust.

Evenvermelde verdeeling in twee stroomen doet de gedaante dezer ligchamen natuurlijk veranderen van *bolrond* in *eirond*, welke laatste vorm echter, — ten gevolge van de meer gemakkelijke en dus meer overvloedige uitstraling der inwendige warmtestof aan de beide polen, waardoor aan die deelen, die dan ook het eerste verkoelen, deze uitstraling het eerste vermindert en betrekkelijk uitgeput wordt, ten gevolge waarvan door dezelve aan de uitwendige zamendrukking minder tegenstand wordt geboden, naarmate het ligchaam zijne rijpheid nadert, — in die door de evengemelde drukking veroorzaakte, aan de polen afgeplatte en dus meer schijfvormige gedaante overgaat, die wij bij de aarde welke wij bewonen kunnen opmerken, en wier ontstaan de bewoonbaarwording voorafgaat.

De ronde gedaante, welke, in verscheidenheid van vormen, den hemelligchamen eigen, juist diegene is die door alle vloeibare of weeke ligchamen wordt aangenomen zoodra zij eene ronddraaijende beweging erlangen, bewijst op de onwederlegbaarste wijze dat die bollen, bij derzelver wording, in eenen vloeibaren of gasvormigen staat verkeerden. Tot de verdigting der stof waaruit zij zijn te zamengesteld werken onderscheidene oorzaaken te zamen, die zich echter allen weder oplossen in eene enkele hoofdoorzaak: de warmte of het vuur.

Deze verschillende oorzaken van de toenemende condensatie der hemelbollen zijn onder anderen vooreerst de aanhoudende drukking welke de omtrek (*peripheria*) van het holle ligchaam ondervindt, aan de binnenzijde door de werking van het inwendig daarin besloten hoofdstoffelijke vuur, dat, overeenkomstig zijnen aard, hetzelve voortdurend tot uitzetting aandrijft, en van de buitenzijde door den omringenden, in staat van lijdelijkheid en dus van door niets opgewogen zwaarte *graviditeit* verkeerenden *Ether*, welke dezelve aan alle zijden te zamen perst, zoodat bij het afwisselende overwigt dezer beide respectieve krachten — de levenskracht (*vis vitalis*) en de kracht der traagheid (*vis inertiae*) — waarvan de éene van het vrijgeworden *caloricum* (het hoofdstoffelijke vuur) de andere van den onverdeelden in staat van werkelooze, uit het evenwigt door eenvormige vermenging voortspruitende, rust verkeerenden *Ether* uitgaat, deze peripherische omtrek eene soortgelijke werking ondervindt als het gesmeed wordende metaal, dat onder de hamerslagen steeds digter en vaster wordt.

Op deze wijze wordt het aanvankelijk gasvormige ligchaam meer en meer gecondenseerd, waarvan men een voorbeeld ziet in de door middel van de luchtpomp te zamen geperste athmospherische lucht, welke, zoo zij eenigen tijd in dien toestand blijft, hare veerkracht verliest en die zwaarte behoudt waartoe zij kunstmatig gebragt werd.

Een tweede oorzaak van de verdikking der hoofdstof is dat het vuur op haar, aldus te zamen geperst zijnde, met eene kracht die hare uitzetting belemmert, eene verkoolende uitwerking doet, zoodat zij gedeeltelijk ten minste, overgaat tot den staat van kool of asch, die, zich met de nog vloeibare massa vermengende, daaraan eene meerdere dikte geeft.

(*Vervolg hierna.*)

Huwelijk.

Getrouwd:

M. A. VAN AMSTEL

en

E. H. VAN ENGEN.

SAMARANG, 4 *Februarij* 1859. (143)

Geboorten.

Heden morgen voorspoedig bevallen van een' Zoon, *R. C. SIEDIJK*, echtgenoote van (191)

AMBARAWA, 8 *Februarij* 1859. BLOCK.

SAMARANG.

Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (Afdeeling Samarang.)

SPAAR- EN BELEENBANK.

Bij *bekendmaking* te vinden in dit blad, is aan de belanghebbenden medegedeeld, volgens art. 14 van het reglement dezer Bank, dat aan de inleggers van gelden, over het jaar 1858, is ten deel gekomen, eene rente ten bedrage van *zeven* ten honderd, voor de gelden, die gedurende de volle twaalf maanden en alzoo de helft daarvan voor die, welke volle zes maanden zijn ingelegd gebleven, overkomstig de regeling bij het 12de reglements-artikel aangegeven.

Het bedrag dier rente is op ieders rekening bijgeschreven en kan op de bepaalde zitdagen worden ontvangen, of wel als vermeerdering van inlage bij de Bank gelaten worden. Ten einde die bijschrijving te kunnen doen in ieders inlegboekje, moeten deze boekjes den Penningmeester worden aangeboden.

De ingelegde Sommen, die nu tot boven de ƒ 500,— van één inlegger zijn geklommen, hebben geen regt op volgende rentewinning, voor zoo veel aangaat dat hoogere bedrag boven die ƒ 500.—, volgens het 9de artikel; behoudens de daarbij vermelde uitzondering voor de Weesen Armhuizen alhier.

Als OVERZIGT *der geldswaardige verrigtingen*, gevorderd bij het 9de reglements-artikel, diene de volgende korte opgave:

De ingelegde gelden beliepen volgens vroegere openbare mededeelingen onder ultimo 1857:

Van twee inleggers (uitzondering).		ƒ 6.956.80
Van 106 inleggers.		„ 28.718.70
Te zamen op 1 Januarij 1858.		ƒ 35.675.50
Gedurende het jaar 1858 (vijfde jaar) is ingelegd, door een gedeelte der 108 vroegere en 160 latere inleggers in 858 keeren.		ƒ 28.054.92
Renten aan regthebbenden ten deel gevallen à 7⅜ 's jaars.		„ 2.417.45
		ƒ 66.147.87
Op 54 rekeningen werd teruggevorderd in 68 keeren.		„ 7.366.65
Blijft op ultimo 1858 op 246 rekeningen te goed.		ƒ 58.781.22

waaronder eene rekening tot ƒ 4.787.78.
en nog eene „ „ „ 2.120.52.

De uitleeningen van gelden zijn geschied naar g lang daartoe gelegenheden zich voordeden. Velen met regeling van maandelijksche en andere tijdelijke terugbetalingen.

Onder ultimo 1858 bestaan 79 debiteuren met een bedrag van ƒ 48.792.41, tegen eene rente van 9 ten honderd 's jaars.

Aan renten is gewonnen gedurende 1858, zuiver.		ƒ 3.808.6
Van het vorige jaar was onverdeeld overgebleven.		„ 1.729
		ƒ 3.810.38
Van dat bedrag is volgens het 14de reglements-artikel gebragt:		
a. Op kosten voor de leiding der Bank.	ƒ 784.40	
b. Op reserve-fonds een vijfde van ƒ 3.025.98.	„ 605.19	
c. Ten voordeele van de regthebbende inleggers van geld op 111 rekeningen	„ 2.417.45	ƒ 3.807.04
Onverdeeld overgebleven, ten voordeele van 1859 te brengen.		ƒ 3.34

Het Bestuur dezer Bank,
W. DE VOGEL Sr., *(Voorzitter.)*
De Penningmeester en Secretaris,
D. C. DE BRUIN.

SAMARANG,
7 *Februarij* 1859.

☞ Volgens bekendmaking van den Resident is het vertrek der Landmail bepaald op Zaturdag den 19den Februarij *des avonds te* 6 *ure*, moetende de brieven *des namiddags te* 4 *ure* bezorgd worden.

— Men schrijft ons van *Pekalongan* het volgende: Sedert den 4 dezer heeft de regen moesson is al zijne kracht gewoed, vergezeld met hevige donder en bliksem. De buijen kwamen gewoonlijk tegen den avond; vooral was het onweder in den avond van 4 op 5 dezer verschrikkelijk en hield buitengewoon lang aan. Niettegenstaande hebben wij daarbij tot nog toe geen ongelukken te betreuren gehad. Te *Seragi* heeft in den avond van den 4 dezer een hevige storm gewoed. Alles moest voor den wind zwichten, boomen werden ontworteld, huizen ter neder geworpen en op de Suikerfabriek aldaar bloeg de wind al de pannen van het kookhuis. Belangrijke schade werd hierdoor veroorzaakt. Volgens zeggen zoude deze wel ƒ 3000 beloopen.

Op de reede alhier is het in den laatsten tijd voor praauwen niet veilig geweest. Door de felle branding kan niets buiten gaan en reeds zijn er een paar handelspraauwen gezonken. Reeds hebben wij vele bandjeers gehad, doch gelukkig nog niet tot op den grooten weg.

— Men schrijft ons van Pontianak dd. 10 Januarij:

Morgen vroeg gaat er een detachement van 50 man en 1 mortier naar Sintang, om vervolgens langs de boven Kapoeas landwaarts op te gaan. Volgens berigten hebben zich daar p. m. 700 man gelegerd om Sintang aan te vallen, om de gevangenneming en het noodzakelijk geweest zijnde ombrengen van eenige misdadigers te wreken. Het detachement vertrekt onder commando van den 1sten Luitenant J. Conrad. Deze 50 man zullen waarschijnlijk voorloopig bestemd zijn ter versterking van de 150, die zich reeds op Sintang bevinden, en mogelijk later door een grootere kolonne gevolgd worden.

— Men schrijft ons van Macassar, dd. 14 Januarij:

Op den 3den Januarij jl. is, door den gezagvoerder Juchey van het fregatschap *Guinea*, alhier de tijding aangebragt, dat hij in den voormiddag van dien dag, de Brilbank passerende, daarop een vol driemastschip heeft zien zitten, zonder nog te kunnen opgeven, welk schip het was en of er zich nog opvarenden aan boord bevonden; dat vervolgens Z. M. stoomschip *Merapie* werd bestemd om den volgenden dag naar de plaats van het ongeval te stoomen; dat aldaar aankomende, de commandant van genoemd oorlogsvaartuig het niet raadzaam oordeelde de Brilbank met het stoomschip te naderen, en dientengevolge besloot liever maar terugtekeeren, ten einde de hulp van het bestuur voor de noodige praauwen en een kruisboot in te roepen, met het doel, de nog aan boord zijnde goederen en wat meer aangetroffen mogt worden, te bergen. Vervolgens is de kruisboot No. 18, met den Havenmeester als strandvonder, vergezeld van eenige praauwen, gesleept door Z. M. stoomschip *Merapie*, andermaal naar de Brilbank vertrokken, ten einde den Havenmeester overtebrengen, en onderzoek in te stellen, waarheen zich de opvarenden hadden begeven.

Na een uitblijven van 5 dagen, is gemeld stoomschip, den 11den Januarij, van Bonthain ter reede teruggekeerd, medebrengende de gezagvoerder Brarens van het gestrande Belgisch driemastschip *Macassar* met nog 25 koppen der equipage.

Genoemde gezagvoerder had met de *Macassar*, in den nacht van den 26 December 1858, omstreeks 2 uren, met buijig weder, op de Brilbank gestooten en had zich, na dat het schip voor een gedeelte gebroken en vol water geloopen was, met de zijnen in de barkas, giek en sloep geborgen, en is toen daarmede op Boelocomba aangeland, doch later opmerkende, dat aldaar geene Europeanen aanwezig en ook geene mondbehoeften te verkrijgen waren, zoo heeft hij verder koers gesteld naar Bonthain, alwaar de gezagvoerder met de zijnen op de gastvrijste wijze, door den civielen gezaghebber en verdere opgezetenen dier plaats is opgenomen geworden.

Het wrak der *Macassar* zou aan de meestbiedende, op Zaturdag den 15den dezer, verkocht worden, met uitzondering van de goederen welke door tusschenkomst van den lande zijn geborgen. (*Java Bode.*)

AANGEKOMEN PERSONEN.

Van den 4den tot en met den 11den Februarij 1859.

J. Mendes da Costa, L. van Trappe, J. C. Kummer, Jhr. Ch. L. J. van Hogendorp, Mevr. Stokhekker en familie, Jansen, V. J. van Dolder, J. H. C. Jansen, P. Bol, L. van Winckelmann, A. Guijot, A. Smith, C. W. Nash, J. P. van Amstel, D. C. Muller, R. M. Pereira, C. J. van den Ham, Mr. W. 's Jacob, Jhr. Ridder de Stuers, F. von Schmidt auf Altenstadt, Mevr. de Wed. Frank, M. F. Smets en familie.

VERTROKKEN PERSONEN.

Mevr. C. Mojet, C. D. Esche, J. C. Kummer, Mevr. Fransz, W. Joosten en kind, F. de Veer, N. D. van Slijpe, C. J. H. C. du Puy, Mevr. J. M. van Maanen, Mr. J. P. van Ossenbruggen, P. Bol, D. C. Muller, F. von Schmidt auf Altenstadt, J. Blank, D. Ruijzendaal, E. Bachmeister, W. Nagel, L. van Leijden, J. K. Garrelsma, B. Pennekamp, F. C. Lammerding, P. Callaghan, J. O. F. Struben en deszelfs Echtgenoot, C. F. E. Praetorius, Mevr. A. M. H. Fijma echtg. van C. F. C. Praetorius, H. F. Morbotter, Mevr. Charlotte Morbotter, geb. Smulders met kinderen, A. Guijot, A. Smith, R. A. Pereira, Mevr. de Wed. Bruno met drie kinderen.

Schepen in Lading
op den 11den Februarij 1859

Naar SINGAPOER, Ned. Ind. schoener Hap Eng, kapt. *Tan Kie*, agent *Gezagvoerder*

Naar CHINA, Ned. Ind. bark Emelie, kapt. *J. B. Perrij*, agent *Gezagvoerder*

Naar CHERIBON, Ned. Ind. bark Ellen, kapt. *T. A P. Wentholt*, agenten *B. Kopersmit en Co*

Naar NEDERLAND, Ned. schip Abel Tasman, kapt. *J. R. Rijken*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar ——— Brem schip Marie, kapt. *F. Schwartje*, agenten *Wermuth en Co.*

Naar NEDERLAND, Ned. schip Princes Amalia, kapt. *L. W. van Rhijn van Alkemade*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar BATAVIA, Ned. schip Philips van Marnix, kapt. *E. van Duijn*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar BATAVIA, Ned. Ind. bark Sara Eleonora, kapt. *D. Schuijmer*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar ——— Ned. Ind. bark Pilades, kapt. *A. de Wolff*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Ned. schip Amerika, kapt. *P. L. Zeeman*, agent *Gezagvoerder.*

Naar SOERABAIJA, Ned. Ind. bark Nawan Eljoesoor, kapt. *J. C. Monteiro*, agent *Gezagvoerder.*

Naar ——— Ned. Ind. bark Salim, kapt. *Said Hamit Bin Achmat Segaf*, agent *Gezagvoerder.*

Naar BANJERMASSING, Ned. Ind. bark Fatahool Moebarak, kapt. *Kassan*, agent *Gezagvoerder.*

Naar NEDERLAND, Ned. bark Nieuw Land, kapt. *P. G. Pot*, agenten *B. Kopersmit en Co.*

Naar KAAP DE GOEDE HOOP, Eng. brik Silver Cloud, kapt. *J. Challis*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Naar NEDERLAND, Zweed. brik Marie, kapt. *C. Slefvers Parre*, agenten *Dorrepaal en Co.*

Scheepsberigten.

AANGEKOMEN.

Febr. 4 - Ned. bark *Nieuwland*, P. G. Pot, v. Cheribon 29 Jan.— Ned. bark *Eduard Mary*, M. Reinmars, v. Batavia 1 Febr.

Febr. 7 - Zweeds. bark *Mary*, P. Siefversparrre, v. Batavia 5 Febr.— Engels. brik *Selver Cloud*, J. Challes, v. Batavia 3 Febr.— Ned. Ind. stoomschip *Manado*, A. Couteron, v. Batavia 6 Febr, passagiers de heeren Mijsenheim, Knipschaar en familie, Margadant, Du Pous, Bitterberg, Beijering, Z. M. troepen en bannelingen.

Febr. 10 - Ned. Ind. stoomschip *Palembang*, H. J. Roseboom, v. Batavia 8 Febr. passagiers de heeren de Val, Kessler, Reedijk, Timmermans, van Andringa, Pfeiffer, Wensel, von Schmidt auf Altenstadt, Serlé, mevr. Frank, mejufvr. Rijcke, Beruet, Z. M. troepen en bannelingen.

VERTROKKEN.

Febr. 3 - Ned. bark *Tasmania*, J. Jonker, n. Soerabaija.

Febr. 6 - Ned. schoener *Valparaiso* E. Kok, n. Nederland, met zes terugkeerende militairen.— Ned. bark *Jacobus*, van Loon, n. Soerabaija.— Zweeds. brik *Emma*, Noordwaal, n. Stockholm.

Febr. 7 - Ned. bark *Twee Cornelissen*, Kreije, n. Cheribon.

Febr. 8 - Ned. Ind. bark *Hetor Rachman*, Sech Alie Bin Achmat Banseer, n. Soerabaija en Sandelwood eiland.— Ned. bark *Gebroeders Houtman*, J. Bax, n. Soerabaija.— Ned. Ind. bark *Oen Goan*, Ko Tiong, n. Rembang.— Ned. bark *Imma Gonda Sara Clasina*, M. van Gijzel, n. Soerabaija en Nederland.— Ned. Ind. stooomschip *Menado*, A. Couteron, n. Soerabaija.

Febr. 10 - Ned. Ind. bark *Fathal Karim*, Sech Achmat Oemar Fagie n. Soerabaija.— Ned. Ind. stoomschip *Palembang*, H. J. Roseboom, n. Soerabaija, met Z. M. troepen.

AAN- en UITVOER te SAMARANG, *van den 3den tot en met den 11den Feb.* 1859.

AANVOER.

Van Batavia met de Ned. Ind. stoomboot Menado, kapt. *A. Couteron.*
75 kn. Beng. en Turk. opium, 6 vn. meel, 1 vat azijn, 6 kn. geneesmiddelen, 2 kn. mil en 2 col artillerie goederen, *Gouvernement.*
1 pak kat. japonnen, *Mavasad.*
1 kt. bat. sarongs en en borduurwerk, *Liem Hoa.*
1 kt. kouzen, *Order.*
En andere goederen zijnde lading van Batavia, bestemd voor Soerabaija, Makassar, Timor en de Molukkus.

Van Zweden over Batavia met de Zweeds. bark Marij, kapitein *C. Silfverparre,*
Lading van Zweden.
4324 staven en 30 pak. ijzer en 50 vs. staal, *Dorrepaal & Co.*

Van Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Banda, kapt. *A. G. Bosch.*
1 kist roode kains en 6 ijzeren geldkisten, *B. Kopersmit & Co.*
3 pik. trouwwerk, 29 pot. en 5 ton. smeer, 2 kn. en 1 baal Java sigaren, 10 pr. schoenen en 80 st. houten stokjes, *order.*

UITVOER.

Naar Nederland met de Ned. bark Valparaiso, kapitein *E. J. Kok.*
5931 pik. suiker, 86 pik. bindrotting, 56 kn. indigo en 1 ks. Japa. porcelein, *Dorrepaal & Co.*
142 kn. indigo en 6 kn. cochenille, *B. Kopersmit & Co.*
15 kn. indigo, *C. Damnitz & Co.*
14 kn. indigo, 2½ pik. koffij en 1 ks. gember, *van Maanen & Co.*
144 pik. peper en 23 pik. koffij, *Het Agentschap der O. I. M. van Administratie en Lijfrente.*

Naar Stokholm met het Zweed. schip Emma, kapt. *Th. Nordwall.*
5616 pik. suiker en 25 pik. bindrotting, *MacNeill & Co.*

Naar Rembang met de Ned. Ind. bark Oen Goan, kapt. *Koo Tiong.*
9 krandj. en 2 pak. Chin. medicijnen, 12 doosj. en 1 kt. Chin. mutsen, 5 kn. zijden stoffen, 2 kn. Chin. speelgoed, 3 kn. thee, 1 kt. spiegeltjes, 5 kn. kramerijen, 23 pak. matten, 14 pak. goudwerk, 162 pik. aluin, 9 ps. en 4 stel. waterpotten, 6 pr. lantaarns, 3 kn. offerpitten, 2 pak. kasoemba bloem, 4 krandj. tabak, 5 krandj. gedr. vijgen, 12 kn. leukeng, 9 pak. en 15 krandj. schrijfpapier, 11 zak. padie, 22 pak. kommen en borden, 2 kn. Chin. boeken, 2 ton. thee-kommetjes, 9 pak. en 460 stel. aardewerk, 1 kt. Europ. glazen, 1 pak. Chin. laxa, 4 pak. paijongs, 1 vat Europ. koperen spijkers, 1 pak. en 15/m ps. vloer- en 64 grafsteenen, *Gezagvoerder.*

Naar Nederland over Soerabaija met het Ned. schip Imma Gonda Sara Clazina, kapitein *M. van Gijzel.*
1997 pik. Gouv. koffij, *N. H. M.*

Naar Australie over Soerabaija met de Ned. bark Jacobus, kapitein *J. J. van Loon.*
Lading voor Australie.
2979 pik. suiker, 3 pik. koffij en 48 pik. bindrotting, *MacNeill & Co.*
Lading voor Soerabaija.
1 pak oud koperwerk, 2 kn. lijnwaden en 2 pak. diversen, *MacNeill & Co.*
10 bn. drills, *MacNeill & Co. (Uit het Entrepot.)*

Naar Cheribon met de Ned. bark Twee Cornelissen, kapt. *J. C. Kreije.*
492 ton. steenkolen, *Wermuth & Co.*

Naar Sandelhout Eiland over Soerabaija met de Ned. Ind. bark Atidjator Rachman, kapitein *Sech Alie Bin Achmat Banseer.*
Lading voor Sandelhout Eiland.
1 kt. glas porcelein, *Wermuth & Co.*
1 kt. Europ. vals. koralen en 20 st. rood katoen, *Gezagvoerder.*
Lading voor Soerabaija.
1 kt. Chin. ruwe zijde, *Said Aloei Bin Djin Segaf.*

Naar Soerabaija met de Ned. Ind. bark Fathool Karim, kapitein *Sech Achmat* Bin *Oemar Fagie.*
10 kleine scheepsankers, 1 kt. sarongs en 1 kt. ssigaren, *van den Broek & Veeckens.*
1230 ps. koehuiden, *Wermuth & Co.*
7 bn. en 4 pak. rood garen, 3 bn. en 8 kn. Europ. en Java lijnwaden, 17 kod. en 13 pak. Java stroomatten, 4 kn. diversen, 19 pik. koperen gongs, 20 st. olifants-tanden, 1 krandj. muizen ooren, 6 pak. vlieger papier, 2 pak. patie meel, 1 ks. en 5 krandj. medicijnen, 21 krandj. voetzoekers, 7 krandj. en 31 pak. paijongs, 8 krandj. gedr. vijgen, 11 ton. kedas, 42 kn. thee, 1 kt. speelkaarten, 1 kt. spiegeltjes, 1 kt. champignons, 1 kt. gedr. visch, 3 kn. micoa, 1 kt. zijden stoffen, 33 st. aarden potten, 2 krandj. radijs en tjao-zaad, 19 krandj. rook tabak, 1 krandj. roode rijst, 1 kt. kramerijen, 10 ps. led. trommels, 1 kt. kat. franjes, 2 krandj. borden en 1 kleederkast, *Divere personen.*
1 kt. lijnwaden, 7 kn. ruwe zijde, 1 pak kasoemba en 5 kn. hout. *Divers personen. (Uit Het Entrepot.)*

Naar Timor, Makassar en Ambon over Soerabaija met de Ned. Ind. stoomboot Menado, kapt. *A. Couteron.*
2 kn. schrijfbehoeften en 1 pak boeken, *de Groot, Kolff & Co.*

Naar Nederland met de Brem. bark Concordia, kapt. *J. Wessels.*
3397 pik. suiker, *MacNeill & Co.*

Naar China over Cheribon met het Ned schip Eduard Marie, kapt. *M. T. Remmers.*
Lading voor China.
112 pik. bindrotting, *Tjan Po.*
Lading voor Cheribon.
2 krandj. wagentuigen, *B. Kopersmit & Co.*
6 kn. madapollams, *Dorrepaal & Co.*
24 kn. art. katoen, 39 pik. was, 17 pik. koperwerk, 74 krandj. en 5 pic. kandij suiker, 12 ks. Jav. sigaren en 415 collies diverse Chin. goederen, *Diverse personen.*

Marktprijzen te Samarang.

Koffij, ƒ 32.— oogst opgeruimd.
Suiker, No. 16, ƒ 18.— oogst opgeruimd.
Indigo, per pond ƒ 4.30 afgedaan.
Koe-Huiden, per corge } ƒ 60.
Buffel-Huiden, per kodie, }
Staart Peper, ƒ 57.— niet voorhanden.
Rijst, eerste soort, per 28 pikols ƒ 135.— à ƒ 140.—
„ tweede „ idem. ƒ 110 à ƒ 120.—
Klapper Olie, per pikol, ƒ 17½.—
Katjang „ idem. ƒ 17.—
Rotting, per pikol, ƒ 8.— à ƒ 9.—
Kadjang Matten, per 100 stuks, 17.—
Wisselkoers op Holland 6/m. pari.

Protestantsche Eeredienst.

Zondag den 13den Februarij 1859.
des voormiddags te ½9 *ure*,
C. P. LAMMERS VAN TOORENBURG.

Roomsch Catholijke Eeredienst.

Zondag den 13den Februarij 1859.
Eerste H. Dienst *des morgens ten* 7 *ure.*
Hoog Dienst *des voormiddags ten half* 9 *ure.*
LOF *des avonds ten* 7 *ure.*

VERSLAG DER METEOROLOGISCHE WAARNEMINGEN TE SAMARANG.

Datums.	Thermometer.				Winden.				Regen, Onweêr, enz.
Feb.	uur 6	mg. 9	md. 3	av. 10	mg. 6	mg. 9	md. 3	av. 10	
4	24^{8}	26^{5}	27^{6}	24^{7}	W	W	W	W	des morgens schoon weder, des avonds regen en onweder.
5	24^{6}	27^{1}	27^{1}	24^{9}	W	NW	W	W	des avonds ten 9½ ure, onweder.
6	24^{5}	27^{5}	30^{1}	24^{8}	NW	W	W	W	den geheelen avond regen met onweder
7	24^{4}	27^{2}	27^{4}	24^{7}	W	W	NW	W	des avonds regen.
8	24^{8}	27^{9}	28^{4}	25^{8}	W	WNW	W	NW	'snamiddags regen.
9	24^{7}	27^{1}	28^{4}	24^{6}	W	W	W	W	geen regen.
10	24^{6}	26^{7}	28^{3}	25^{1}	W	NW	W	W	geen regen en des middags een kleine regenbui.

N. B. Thermom. naar CELSIUS. De sterkte van den wind van 0 tot 10, als van stilte tot vliegenden storm. Gevallen regen in Ned. Elleu.

BIJVOEGSEL
behoorende bij het
SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.
van Vrijdag 11 Februarij 1859, No. 6.

LANDMAIL BERIGTEN,

loopende tot 24 *December* 1858.

NEDERLAND.

— Men heeft hier met genoegen vernomen, dat de heer J. A. Krajenbrink, te Teloek Djambie (Tagal Waroe landen), residentie Krawang, het eerelidmaatschap der Rotterdamsche diergaarde, ZEd. door het bestuur dier instelling aangeboden, met welgevallen heeft aanvaard; de heer Krajenbrink had namelijk een zeer groote Sawaslang voor die instelling overgezonden. Niet minder aangenaam was het te vernemen, dat die heer premiën heeft uitgeloofd, tot het vangen van een jonge rhinoceros, welke hij dan deze diergaarde ten geschenke wil aanbieden. Het behoeft geen betoog, dat zoodanig geschenk hier met groote ingenomenheid zal ontvangen worden Men heeft een volkomen besef van de moeite en kosten, aan zoodanig gewigtig geschenk verbonden en stelt derhalve daarop even als op konings tijgers, wier logis nog ledig is gebleven, den hoogsten prijs; dat wijders de afzending naar den tijd van aankomst in ons afwisselend klimaat wordt geregeld, is zeker het beste middel, om doel te treffen en den donateurs voldoening voor hunne opofferingen te verschaffen.

— De *Diergaarde* ontving wijders dezer dagen, behalve de reeds opgegeven geschenken, nog een fraaijen *Javaschen Eekhoorn*, aangebragt met de *Hendrina*, kapt Pompe, en aangeboden door den heer van Hoey Smith, benevens een wilde *Das*, van den heer J. A. Noozen, te Nijmegen.

— Door het departement van financien is het volgende overzigt medegedeeld van de opbrengst der middelen over de maand November 1858, in vergelijking met die over dezelfde maand van het vorige jaar: *Directe belast* 1858 f 1,832,596 80½, 1857 f. 1,712,864 54½; *In en Uitgaande regten en Scheepvaartregten* 1858 f 339,346 51½, 1857 f 356,948.31; *Accijnsen* 1858 f 2,267,921 68½, 1857 f 1,901,279 07; *Waarb en belasting der Gouden en Zilveren Werken* 1858 f 15,958 82, 1857 f 18,340 09; *Indirecte belastingen* 1858 f 1,398,749.22, 1857 f 901,326 27½; *Posterijen* 1858 f 152,557.73, 1857 f 131,999.67; *Totaal-generaal* 1858 f 6,007,130.77½, 1857 f 5,022,757 96.

— Wij zijn in staat gesteld met eenige zekerheid te berigten, dat het mouvement der troepen bepaalt is als volgt: op 1 Mei a. s zal het 5de reg inf uit Zeeland met het 2de reg inf. te 's Bosch, onderling van garnizoen verwisselen, zoodat het 3de reg. inf. voor als nog te Maastricht en het 6de reg inf. te Breda zullen blijven. Van laatstgemeld reg zal alleen het 2de bat. te Geertruidenberg met het 4de bat. te Breda changeren

— De minister van kolonien heeft aan den officier van gezondheid 3e klasse van het leger van O I, F.W H. van Hoogstraten, eene zending opgedragen naar Berlijn en Parijs, ten einde zijne kennis in de geneeskunde te vermeerderen

— Z. M heeft bepaald, dat het fort *Willem I*, met de daarbij behoorende gronden, gelegen in de gemeente Breskens, zullen worden overgegeven aan het domeinbestuur, om ten voordeele van 's rijks schatkist te worden verkocht. De genie-goederen, daar aanwezig, zullen naar het fort *Frederik Henderik* overgebragt worden.

— Den 28sten dezer zal van Harderwijk vertrekken, om op dien zelfden dag over te gaan aan boord van schip *Graaf van Heiden Reinestein*, gezagvoerder J. Wamsteker, liggende in het Nieuwe Diep, bestemd naar de O I, een detachement sterk 125 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den kapitein der infanterie A. W. Mensinga, medegeleider de 2de luit. der inf J. H C van der Wijck; benevens de officieren van gezondheid 3de klasse F. H. Mac Gillavry en H. J. Wefers Bettink.

— Het heeft Z. K. H. den prins van Oranje behaagd de opdragt aan te nemen van het bij den uitgever H. Nijgh geregeld verschijnende geïllustreerde tijdschrift: *Gedenkboek van belangrijke gebeurtenissen*

— De Zweedsche gezant te Kopenhagen, de schout bij nacht Virgin, is als zoodanig bij het Nederlandsche hof benoemd Hij wordt te Kopenhagen door den graaf von Wachtmeister, die zich thans in Italie bevindt, vervangen.

— Door de directie van de Nederl. Handel-Maatschappij is aan de weduwe met zes kinderen, van den verongelukten zeeloods Frans Naerebout eene gift van f 150 toegezonden.

— Z M heeft benoemd bij het leger in Oost-Indie tot 2den luit.: bij de inf., den serg -maj. A. *Wormhoudt*, van het reg gren. en jag;— bij de artill., den serg *A. J. Meijer*, van het 1ste reg vesting-artill.

— Z M. heeft *benoemd* tot ridder der orde van den Ned leeuw, *T. J Willer*, laatstelijk resident van Riouw.

— Men schrijft uit Ermelo dd 6 Dec het volgende:

De dagbladen, ook het uwe, hebben uit de *prov. Drentsche Courant* een onwaar berigt over het voorgevallene met den predikant der Hervormden alhier overgenomen Wij zullen daarom de zaak eenigermate toelichten. De predikant Witteveen had sedert eenigen tijd oneenigheid met den kerkeraad en verre het grootste gedeelte zijner gemeente Slechts een ouderling trok zijne partij. Zij, die zijne denkbeelden niet waren toegedaan, beschouwde hij als buiten de gemeente. Hij diende eene klagte over verregaande zedeloosheid tegen een der ouderlingen in bij het klassikaal bestuur.

Voor het feit, hetgeen jaren geleden zoude geschied zijn, waren geene bewijzen; hij stelde zijn kerkeraad voor om tot God te bidden en op de *ingevingen*, die de leden dan ontvingen, zou de klagt gebouwd worden Eene zoodanige klagte zonder eenig bewijs, en waarbij de schuld dan nog slechts door een paar kerkeraadsleden bij *ingeving* werd erkend, is door het klassikaal bestuur afgewezen Maar nu wendde de kerkeraad zich tot het klassikaal bestuur en klaagde den predikant aan, dat hij de gelden, die met eene bus bij de catechisatien werden ingezameld, aan het doel onttrok. De bus wees aan dat de gelden voor de armen waren en de diakenen bezaten den sleutel De gelden werden er evenwel uitgenomen en voor de zendelingszaak uitgegeven. Voor die zaak geeft de heer Witteveen zich zeer veel moeite en heeft daarin veel verdiensten. Het klassikaal bestuur vermaande den predikant om er eene tweede bus voor de zendelingen te zetten, doch de gelden in de bus voor de armen gecollecteerd, aan de diakenen uit te keeren. Hij verklaarde als herder der gemeente aan dusdanige aanmaningen geen gehoor te moeten geven. Daarop censureerde hij den voorzanger en koster, een man zeer in de gemeente geacht, zonder andere aanleiding, dan dat deze in den twist over de diaconie-gelden gesproken had. Die censuur sprak hij met eenen ouderling uit; de overige kerkeraads-leden verklaarden er zich tegen. Hij beschouwde ze daarom als geene stem hebbenden. Het klassikaal bestuur heeft hem daarop aangeraden die censuur in te trekken en het onregt aangetoond. Nu volgden beschuldigingen tegen dat bestuur Van daar verzendigen naar het provinciaal bestuur, hetwelk den predikant heeft gehoord, aangemaand en meende dat het onregt hersteld zou worden. Toen dit niet geschied is, heeft dat bestuur hem voor een half jaar in zijne bediening geschorst Van dat vonnis werd hem op de wettige wijze kennis gegeven; hij verklaarde in hooger beroep te zullen komen. Met de uitvoering werd daarom gewacht, maar bleek het, ook uit later gedrukte en verspreide brieven, dat hij met een hooger beroep geenszins een beroep op de synode bedoeld had, maar op God Uit dit feit kan men alleen den man en den inhoud zijner stukken beoordeelen

Op de wijze bij de reglementen voorgeschreven werd hem daarop kennis gegeven, dat hij gedurende zes maanden geen dienst meer kon verrigten; dat de consulent zou optreden. Er werden geruchten verspreid, dat hij zich aan het vonnis niet onderwierp en dus tegen wil en dank op zou treden. Ten einde ongeregeldheden tusschen zijne weinige aanhangers voor te komen, schijnt het provinciaal kerkbestuur die geruchten aan den procureur-generaal en den commissaris des konings te hebben medegedeeld en bijstand verzocht. De rijksveldwacht, acht man sterk, en daaronder een tot de R. C. godsdienst behoorende, was dan ook op den zondag in het dorp Ermelo; voorts bevonden zich daar de burgemeester, een veldwachter en brigadier gemeente-veldwachter uit Harderwijk, die voor de gemeente Ermelo eene buitengewone aanstelling bezit en met den predikant bekend was, daar deze vroeger sergeant majoor bij het koloniaal werfdépôt was geweest en van daar ging studeren Het bleek dan ook dat de voorzorg goed was. Ongeveer een uur toch voor den tijd dat de godsdienstoefening gewoonlijk een aanvang neemt, begaf de geschorste predikant, in ambtsgewaad, omringd van zijne partij, niet zeer talrijk, zich naar de kerk. Daar waren slechts drie rijksveldwachters en de genoemde uit Harderwijk aanwezig; de overigen en de Roomsch-Catholijke waren buiten de kerk geplaatst. Toen de predikant den predikstoel wilde beklimmen, heeft de buitengewone veldwachter van Ermelo hem herinnerd aan het vonnis en gezegd, dat hij niet mogt opklimmen. Terwijl hij hierbij naar gronden vroeg, zijn zijne aanhangers verzocht binnen de kerk te gaan en de omgeving van den predikstoel, voor hen niet bestemd, vrij te laten, waaraan voldaan werd. Eerst nadat den predikant was gezegd, dat de politie daar was om de wet in naam des konings te handhaven, heeft hij gehoor gegeven en nam hij in de bank voor predikanten onder de toehoorders plaats. Eenigen tijd daarna kwam de consulent met den kerkeraad en heeft de godsdienstoefening zonder eenige stoornis plaats gevonden, zooals nu ook nog altijd geschiedt.

De predikant, volhoudende, dat hij geen kerkelijk gezag erkent, ofschoon toch bij zijne bevestiging zich onderworpen hebbende aan de kerkelijke tucht en door dat gezag aangesteld, heeft eenen brief verspreid, die gewis niet onbeantwoord kan blijven, al was het alleen om het onwaardig oordeel over geachte mannen, en zich eindelijk tot den koning en de tweede kamer gewend Het laatstgenoemd adres schijnt, volgens de *Staats-Courant* ook uit naam van ouderlingen te geschieden, maar de ouderlingen zouden daarmede onbekend zijn. Men zegt, dat de predikant thans ten zijnen huize voor het hem getrouw geblevene kuddeke preekt.

Ziedaar de toedragt der zaak, die welligt minder geschikt was, om in dagbladen opgenomen te worden, maar nu dit toch eenmaal geschied is, ook voorgesteld moet worden zoo als zij is.

— De zeemanshuizen te Amsterdam en Rotterdam worden steeds drukker bezocht Op dit oogenblik zijn er in het eerstgenoemde 80 gasten. De weldadige werking dezer inrigtingen treedt telkens meer te voorschijn en zou door onderscheidene voorbeelden kunnen worden gestaafd. Een uit velen, dat wij aan het *Volksblad* ontleenen.

Voor eenigen tijd kwam in het zeemanshuis te Amsterdam een matroos, die eene vrij groote som had oververdiend, welke hij nu zoo bij 25 gulden daags, naar zijne vroegere gewoonte, wilde gaan »verrollen." Toen hem de opmerking werd gemaakt, dat hij zoowel binnen 't zeemanshuis als daarbuiten met weinig geld vrij wat meer pret kon maken, nam hij de proef, om met een gulden op zak zich eens te gaan amuseren; maar hij had gezien, dat men in 't zeemanshuis eene goede flesch wijn voor inkoopprijs (14 stuiver) kon bekomen, en nu dacht hij bij zich zelven, voor eene kroeg staande, dat hij meer had aan eene flesch wijn dan aan 7 borrels, en dat dit eerste vrij wat beter en langer genot gaf. Hij kwam terug, bleef liefst in 't huis, dronk zijne halve flesch wijn daags onder lectuur of een spelletje, en hij stak weder in zee met al zijn geld in de spaarbank achter te laten, hetwelk vroeger altijd glad opgemaakt was zoodat hij, soms met schuld en een berooid hoofd weer aan boord kwam.

— Men verneemt dat dezer dagen aan den Engelschen ingenieur *Gisborne* concessie is verleend tot het leggen van een telegraafdraad, die Engelsch-Australië over Java en Timor met Singapore zal verbinden. Men voegt er echter bij, dat de voorwaarden, waarop die concessie is verleend, niet zeer voordeelig voor de ondernemers zijn. Zeker is het, dat de heer *Gisborne* in de laatste dagen herhaalde bijeenkomsten met den minister van koloniën heeft gehad.

— Uit Middelburg wordt gemeld, dat aldaar de roodvonk heerscht, en wel in eene zeer hevige mate. Volwassenen, zoowel als kinderen, worden door die ziekte aangetast, welke zulk een kwaadaardig karakter heeft aangenomen, dat dagelijks daaraan velen bezwijken.

— Naar men verneemt, heeft dezer dagen een scheikundig onderzoek plaats gehad van door sommige bakkers verkocht wordend brood. Men wil weten dat dit onderzoek vrij belangrijke resultaten zou hebben opgeleverd, welke van dien aard zijn, dat, naar men verzekert, eenige bakkers, op grond van de wet op den 19den Mei 1829, in regten betrokken zouden worden.

— Naar men verzekert, is er hier als te Rotterdam en te 's Gravenhage, voor ongeveer 1200 aandeelen ingeschreven in de geldleening ten behoeve van de doorgraving der landengte van Suez. Men zegt dat te Parijs reeds voor het dubbel der tot dat einde gevorderde som genomen is.

— Voor de arrond-regtbank werd gisteren een drukpersdelict behandeld. De verantwoordelijke directeur van het weekblad de *IJ- en Amstelbode, F H Feijnje*, stond teregt wegens het opnemen in het blad van den 9den Oct 1858 van een artikel, hetwelk door de tegenwoordige stadsrooimeesters als voor hen lasterlijk werd beschouwd De beklaagde beweerde, dat hij het *ambt* der rooimeesters en niet de personen, die het tegenwoordig waarnemen, had beschouwd en bedoeld, welk beweren nader ontwikkeld en toegelicht werd door zijnen verdediger mr *A. C. Cosman*. Het openbaar ministerie bestreed dit een en ander en requireerde eene cellulaire gevangenisstraf van 15 dagen en *f* 50 boete.

Heden heeft de regtbank uitspraak gedaan in deze zaak en den redacteur vrijgesproken van de hem ten laste gelegde beschuldiging van laster.

ENGELAND.

— De agitatie ten gunste der Parlementshervorming wint meer en meer veld De heer Bright is de held dezer beweging Den 10den dezer had te Manchester het ter eere van de heeren Bright en Milner Gibson gegeven banket plaats, dat door ongeveer 4000 personen bijgewoond en door den heer George Wilson, den voorzitter der vroegere ligue tegen de graanwetten, gepresideerd werd.

Op deze meeting werd eene resolutie aangenomen, houdende 1° dat de heer Bright geluk gewenscht wordt met het herstel zijner gezondheid; 2° dat de meeting haren dank toebrengt aan de kiezers van Birmingham en Ashton voor de dienst, welke zij aan de natie hebben bewezen, door de fout der kiezers van Manchester te herstellen en de heeren Bright en Gibson naar het parlement af te vaardigen; 3° dat de meeting hare bewondering aan den dag legt over de eerlijke, standvastige, belanglooze en vaderlandslievende handelwijze dier beide heeren; hun dank zegt voor de diensten, welke zij aan de staatkundige, commerciele en godsdienstige vrijheid hebben bewezen, en den wensch uit dat zij nog lang mogen werkzaam zijn aan de zegepraal der belangen van Engeland.

De beide parlementsleden, ter wier eere het feest was aangerigt, hielden uitvoerige redevoeringen met het doel om aan te dringen op de behoefte eener deugdelijke parlements hervorming De heer Milner en Gibson gewaagde ook van de kwestie der Jonische eilanden en gaf als zijn gevoelen te kennen, dat het wenschelijk was dat zij met Griekenland werden verbonden De heer Bright, die met de levendigste blijken van symphatie werd ontvangen, ontwikkelde op dezelfde wijze als hij dit onlangs te Birmingham deed, zijn hervormings-programma en toonde daarbij in den breede de misbruiken aan, welke aan het bestaande stelsel van vertegenwoordiging verbonden zijn De spreker hield bij deze gelegenheid eene lofrede op de Amerikaansche staatsinstellingen. De heer Bright zeide vervolgens dat hij het waarschijnlijk acht dat, zoo de tegenwoordige regering eene reformbill indiende, welke niet aan de verwachting beantwoordde, er eene combinatie zoude tot stand komen tusschen een gedeelte der whigs en de regering, met het doel de bill te ondersteunen. Indien dit gebeurde zou het een groot ongeluk zijn, doch dit ongeluk zoude slechts tijdelijk wezen.

Wat den spreker zelven betrof, zoo zeide hij, dat hij door zijne partij was uitgenoodigd, eene reform-bill voor het volgend zittingjaar in gereedheid te brengen; hij had alles gedaan om zulk eene eer van de hand te wijzen, zonder beschuldigd te kunnen worden van hetgeen hij als een gebiedenden pligt beschouwde, te verzaken. Zoo hij zijn tegenzin had overwonnen, dan was dit niet uit zucht naar roem geschied, want dit was nimmer de drijfveer van zijn staatkundig leven geweest

Op deze meeting werd nog besloten, te Manchester eene vereeniging voor de parlements hervorming op te rigten.

De heer Bright heeft, op uitnoodiging der reformvrienden, ook eene meeting te Edinburgh bijgewoond en daarop eene redevoering uitgesproken, welke met zeer veel bijval werd ontvangen. Daar de *Times* den heer Bright had lastig gevallen met de interpellatie, waarom hij niets omtrent den inhoud der reform-bill, welke hij op stapel had, liet uitlekken, zoo rigtte de heer Bright van zijn kant de vraag aan de *Times*, waarom het blad nooit iets had willen mededeelen omtrent de reformbill, die zijn beschermer, lord Palmerston, eens in het leven wilde roepen. Ook het torylid, de heer Newdegate, die onlangs voor zijne kiezers te Warwickshire geklaagd had over de gebrekkige vertegenwoordiging der graafschappen en die op verbetering ten deze had aangedrongen, werd door den heer Bright op zijne plaats gesteld. Wij maken slechts melding van de zaak omdat de heer Newdegate blijkbaar geen eigen denkbeeld, naar men wil dat van den heer Disraeli, had ontwikkeld. Eene vermeerdering van de leden voor de graafschappen konde, volgens den heer Bright, slechts het volk nog meer van het Hoogerhuis vervreemden. Hij wilde wel eens weten, zeide de redenaar, wat de lords vertegenwoordigen? Vertegenwoordigen de lords in het Hoogerhuis den grond der graafschappen, benevens de daarop wonende pachters, of vertegenwoordigen zij alleen hunne eigene persoonlijke belangen? De heer Newdegate schijnt het laatste aan te nemen; hij schijnt te gelooven dat het Hoogerhuis slechts dient om de persoonlijke belangen van 40 pairs en hunne kinderen te vertegenwoordigen — Het overige gedeelte der rede bestond natuurlijk uit eene herhaling van hetgeen de heer Bright te Birmingham en Manchester gezegd heeft.

Ook op vele andere plaatsen hebben meetings ten gunste der beweging plaats gehad.

De vereeniging voor de parlements-hervorming, te Birmingham, heeft een adres geredigeerd, dat aan alle vereenigingen van dien aard in het land toegezonden zal worden. In dit manifest wordt de verklaring afgelegd, dat de voorstanders der liberale rigting van alle nuances zijn overeengekomen, om hun verschil van gevoelen op alle ondergeschikte punten op te offeren, ten einde gemeenschappelijk naar hetzelfde groote doel te streven, namelijk het verkrijgen van de drie gewigtige hervormingen, aanzienlijke uitbreiding van het stemregt, geheime stemming en eene meer gelijke verhouding tusschen het aantal parlementsleden en de bevolking.

Lord John Russell zoude, volgens de *Morning Advertiser*, in het belang zijner populariteit en met het oog op de mogelijkheid om weder aan het bewind te komen, het plan hebben opgevat eene zeer liberale reform-bill op te stellen. Van daar waarschijnlijk de geruchten van eene ministerieele coalitie tusschen de liberale whigs met lord John Russell aan het hoofd, de progressistische tories, gelijk lord Stanley, en de radicalen, de vrienden van den heer Bright. Doch alvorens aan deze coalitie te gelooven, dient men te weten of lord John Russell ook de openbare stemming bij de verkiezingen heeft opgegeven. Lord John Russell is tot nu toe zóó vijandig jegens de geheime stemming geweest, dat, zoo lang hij niet is toegetreden tot dit hoofdpunt van de op de verschillende meetings aangenomen resolutien, er aan geene combinatie als waarvan hierboven sprake is, te denken valt.

— Lord Napier is benoemd tot gevolmagtigd minister van Engeland te 's Gravenhage. De heer Lyons volgt lord Napier als zoodanig op te Washington. De heer Scarlett is benoemd tot gevolmagtigd minister te Florence; de heer Forbes, te Rio-Janeiro; de heer Paget, thans secretaris van legatie te Berlijn, tot gevolmagtigd minister te Dresden.

— Onlangs is in de *London Tavern* eene groote meeting gehouden van reeders en andere belanghebbenden bij de Engelsche scheepvaart in het Vereenigd koningrijk, ten einde in overweging te nemen de kwijning der scheepvaart en den ongunstigen toestand, waarin de Engelsche reeders sedert de opheffing der scheepvaart-wetten geplaatst zijn, doordien verscheidene vreemde staten, wier scheepvaart de voordeelen van dien maatregel geniet, nog niet zijn toegetreden tot het stelsel van vrije scheepvaart. De meeting had verder ten doel een adres tot de koningin te rigten om H. M. uit te noodigen gebruik te maken van de magt, haar bij art. 16 en 17 Victoria Cap. 107 verleend, met betrekking tot vreemde staten, welke voortgaan Britsche schepen in hunne havens te onderwerpen aan verbodsbepalingen of beperkingen, »door dergelijke vreemde schepen zooveel mogelijk in Britsche havens op denzelfden voet te behandelen, waarop Britsche schepen in de havens van die staten behandeld worden." Verschillende resolutien werden in dien geest aangenomen.

— De directeuren der bank hebben het disconto van 3 pCt. op 2½ pCt. verlaagd.

— De firma H i c k s & Gadsden te Londen heeft hare betalingen geschorst

— De proclamatie van koningin *Victoria* aan hare Indische onderdanen geeft aan de Engelsche dagbladen ruime stof tot beschouwingen. De *Times* zegt daarover het volgende: » Na honderdjarige minderjarigheid aanvaardt de Britsche kroon eindelijk de Indische regering zoo rustig, als een erfgenaam zijn eigendom in bezit neemt, als de eene gouv-generaal den anderen, de eene eeuw de vorige opvolgt. Overigens laat de proclamatie alles zooveel mogelijk bij het oude.

» Daarin wordt aan de vorsten, opperhoofden en bevolking verkondigd, dat indien zij weder willen worden, wat zij vóór April van het vorig jaar waren, de koningin hen ongemoeid zal laten. Misschien is in Indië nooit een eenvoudiger en minder opgesierd staatsstuk openbaar gemaakt. Het is in denzelfden geest gesteld als de aanspraken, welke Hare Majesteit een of tweemaal 's jaars aan de vereenigde lords en parlementsleden rigt De groote kunst dezer aanspraken is daarin gelegen dat er zoo weinig mogelijk in wordt gezet, en dat men tracht het vertrouwen te winnen, zonder de verwachtingen der toehoorders te leurte stellen.

— De beide hoogescholen van Cambridge en Oxford hebben thans ook het plan gevormd de boete, waartoe de heer de Montalembert veroordeeld is, door middel eener inschrijving bijeen te brengen. Zoo doende kon het wel eens gebeuren, dat de heer de Montalembert vier malen het bedrag der boete uit Engeland zoude ontvangen; namelijk eens uit de city van Londen, waar eene inschrijving van 1 shilling geopend is; van het leeskabinet van Wylde, de verzamelplaats van vele staatkundige vlugtelingen; van de beide genoemde hoogescholen, en van de arbeiders, die eene penny-inzameling willen houden. Het overschietende zou, naar men wil weten, bestemd worden om den heer *de Montalembert* een passend aandenken te vereeren.

De heer *de Montalembert* heeft zich intusschen gehaast in Engeland openlijk te doen verklaren, dat hij die gelden niet zal aannemen. Hij vreesde, naar het schijnt, nieuwen grond te geven voor het verwijt, dat zijne handelwijze anti-nationaal is

— Op een adres van de societeit der Schotsche Gereformeerden, verzoekende de tusschenkomst der Britsche regering in de zaak van *Mortara* heeft de minister van buitenlandsche zaken doen antwoorden, dat, vermits de tusschenkomst van Katholijke landen zonder uitwerking is gebleven, de pogingen van het Protestansche Groot-Brittanje geheel overbodig worden geacht. Overigens deelt het gouvernement niet de vrees der petitionarissen, dat ook kinderen van Britsche onderdanen evenzoo zouden kunnen worden behandeld. Indien men eene zoodanige aanranding durfde te beproeven, zoude die niet straffeloos geschieden.

FRANKRIJK.

— Volgens de maandelijksche opgave van den staat der bank is de voorraad edel metaal vermeerderd met 30 millioen francs, zijn de voorschotten op de openbare fondsen vermeerderd met 11,875,000 fr. de rekening-courant met de schatkist met 26,760,000 fr. en die met particuliere met 14,500,000 fr. Daarentegen is de portefeuille verminderd met 3,000,000 fr. en de in omloop zijnde bankbilletten met 3,505,000.

— De policie is eene vereeniging op het spoor gekomen, die bepaald ten doel had, om hare leden zonder werken aan den kost te helpen. Het centrum van deze zonderlinge broederschap was gevestigd in de *rue des Allemands* ten huize van een groothandelaar in lompen, die tevens als hoofd-directeur fungeerde, en de onderscheidene vertakkingen, die in het ligchaam in de hoofdstad telde, zoo energiek geconcentreerd en georganisseerd had, dat de uitgebreide associatie maar al te goed haar doel bereikte, in weerwil dat dit hoogst moeijelijk ten uitvoer was te brengen, zonder bij de policie, in het oog te loopen. De leden waren namelijk verdeeld in verschillende afdeelingen, naar mate van hunne geoefendheid in het plegen van bedriegerij langs den openbaren weg, terwijl anderen, als fatsoenlijke lieden gekleed en met behulp van valsche certificaten, een beroep moesten doen op de stille weldadigheid der ingezetenen, bij wie zij zich als ongelukkigen uit den voornamen burgerstand moesten voordoen. De derde afdeeling bestond uit leden, die eene proef van behendigheid hadden afgelegd in zakkenrollen en inbraak, en dezulken, die als handlangers of uitvoerders van kleine opligterijen en andere bedriegerij te gebruiken waren. Iederen morgen gaf de hoofdman aan de afdeelingen hare bepaalde orders, die tegen den avond of nacht moesten uitgevoerd zijn en waarvan tot in de kleinste bijzonderheden bij de onderhoorige opzigters, in verschillende onder-afdeelingen door geheel Parijs en zelfs daar buiten gevestigd, werd boek gehouden. Gestolen goederen of wat de leden ook in handen gekregen hadden, werd bij deze zoogenaamde hulp-dépôts ingebragt, van waar zij later naar het algemeen dépôt werden getransporteerd, om onder toezigt van de hoofdlieden naar de helers verzonden of ongemerkt verkocht te worden. De daaruit gemaakte en de op andere wijze ingezamelde gelden werden naar een bepaalden maatstaf verdeeld, en dat die opbrengst door deze goed in praktijk gebragte en gemeenschappelijke zamenwerking niet schraal uitviel, is genoegzaam daaruit af te leiden, dat de gezamenlijke deelnemers niet alleen behoorlijk konden leven, maar dat er zelfs een paar malen 's weeks een feestmaal op kon overschieten, hetwelk den besten restaurateur tot eer kon strekken. Overigens spreekt het van zelfs, dat de hoofdman met het verhuren van benoodigde costumes als anderzins, bij iederen welgelukten coup, wel zorgde, dat hij ten aanzien van een behoorlijk aandeel in den buit, niet te kort kwam en alsmen in het oog houdt, wat al kleine oneenigheden dit gewoonlijk in zulk een complot te weeg brengt, dan moet hij al een bijzonderen tact hebben bezeten, om dit volkje zoo onder den duim te houden, als noodig was om op den duur met goed gevolg dit gevaarlijk bedrijf op zulk eene uitgebreide schaal uit te oefenen. Met dat al had de policie toch zoo goed hare maatregelen genomen, dat het grootste en voornaamste deel der broederschap zich nu in verzekerde bewaring bevindt. Natuurlijk zijn er genoeg bij die wel reeds vroeger hebben te regt gestaan, doch daarentegen zijn er ook personen onder, van welke niemand zoo iets verwacht zou hebben. Een opmerkelijk verschijnsel is het, dat er zich maar een enkele dronkaard, een enkel eigenlijke lediglooper onder bevond, terwijl het gezelschap overigens grootendeels bestond uit mislukte acteurs, mislukte schilders en studenten, ontslagen kantoorbedienden, ouvriers zonder werk en meer dergelijke personen.

— Tijdingen van het eiland La Réunion loopende tot 8 November, melden dat aldaar de vuurspuwende berg in volle uitbarsting was, ten gevolge waarvan de gemeenschap langs de wegen gestremd was. De lavastroom, die eene breedte heeft bereikt van 400 en eene hoogte van drie Ned. ellen, was tot aan de zee genaderd. Het natuurs verschijnsel baarde echter geene ongerustheid, daar dit eiland gewoonlijk aan geene aardbevingen onderhevig is, en, wanneer die al plaats hebben, de schokken niet hevig zijn.

— De bevolking van Napels verwacht, dat de Vesuvius weldra een buitengewoon schouwspel zal opleveren. De kegel en ook de zijden van den vulkaan beginnen op vele plaatsen scheuren en kloven te vertoonen en kleine neven-kraters braken op verschillende punten voortdurend gloeijende lava. Men vreest, dat de groote, uit opeengehoopte vulkanische stoffen gevormde kegel plotseling instorten zal, hetgeen tot eene vreeselijke katastrophe voor de dorpen Resina en Portici, die op de helling des bergs gebouwd zijn, zou kunnen leiden

— De rijke loodmijnen te Linares in Spanje, zijn eenige dagen geleden ingestort, met dat gevolg, dat meer dan 70 mijnwerkers onder het puin werden begraven. Reeds zijn ongeveer 30 dooden daaruit gehaald. Men schrijft dit ongeluk aan de hevige regens van den laatsten tijd toe.

— De Spaansche regering heeft bij het congres een buitengewoon crediet aangevraagd van twee milliards realen, tot den aanleg van openbare werken van algemeen nut. Dit crediet zou over acht jaren verdeeld en gedekt worden uit de inkomsten van den verkoop der goederen in de doode hand.

— Blijkens eene officiële opgave, hebben in het jaar 1857 slechts 18,809 ingezetenen Frankrijk verlaten om zich elders neder te zetten; 7992 van die landverhuizers zijn naar Algerie, en 10,817 naar vreemde landen vertrokken. In de laatste tien jaren te zamen genomen, bedraagt de landverhuizing uit Frankrijk slechts nagenoeg 200,000 personen.

DUITSCHLAND.

— Volgens een berigt uit Meiningen, zal de credietbank aldaar in staat zijn, om, over het jaar 1858, een dividend van ten minste 6 pCt. te betalen.

— De hoogleeraar Arndt te Bonn, die wegens eene zinsnede in zijn geschrift: *Wanderungen und Wandelungen mit dem Freiherrn v. Stein* voor eenige dagen, in Beijeren tot gevangenis en geldboete werd veroordeeld, staat op het punt zijn 91ste jaar in te treden Deze veroordeeling heeft over het algemeen een pijnlijken indruk gemaakt. Te dezer gelegenheid hebben vele ingezetenen en studenten te Bonn, dien hoogbejaarden geleerde, eene schitterende serenade bij fakkellicht gebragt.

— Te Dresden is eergisteren in den ouderdam van 72 jaren overleden, de staats-minister en luitenant-generaal Gustavus v. Nostiz-Wallwitz, die zich in de veldtogten van 1812, 1814 en 1815, zeer had onderscheiden.

— In het Keurvorstendom Hessen zijn in den laatsten tijd door de regering weder bepalingen gemaakt tot beperking van de periodieke landverhuizing, namelijk van de gewoonte der werklieden om gedurende eenen zekeren tijd des jaars buiten 's lands te gaan arbeiden Niemand zal daar te lande voortaan een reispas voor de zomermaanden of voor den oogsttijd kunnen bekomen, ten zij hij vooraf aan de autoriteiten het bewijs levert, dat hij binnen 's lands geen werk kan krijgen. Niettegenstaande deze verordening is het dagloon in Keurhessen gestegen, daar vele landbouwers er reeds begonnen zijn, hooger loon aan hun werkvolk te betalen, in de overtuiging dat zij door billijke belooning van den arbeid hun eigen belang bevorderen.

— Dezer dagen is te Dusseldorp een zonderling regtsgeding behandeld. Negentig huisvaders waren gedagvaard om zich te hooren veroordeelen omdat zij hunne kinderen niet naar school gezonden hadden. Het bleek intusschen dat de kinderen der beschuldigden wel degelijk vlijtig naar school waren gegaan, doch slechts niet naar de voorgeschrevene

Er werd ingebragt, dat het aan bemiddelde burgers vergund was om hunne kinderen naar zoodanige bijzondere school te zenden als zij verkozen, en het onbillijk zoude wezen de overigen tot de keus van de stadsschool te spreken. De beschuldigden werden bij vonnis van den regter allen vrijgesproken.

— De keizerin-moeder van Rusland is den 7den dezer door eene ontsteking van de longpijpen aangetast en sedert dien tijd ernstig ongesteld.

— Op het voorbeeld van andere groote zeesteden, is nu ook te Triest een bureau opgerigt voor visiteren, classificeren en registreren der schepen. Het draagt den naam van *Offico Veritas Austriaco.*

— Den 10den dezer overleed te Lemberg, de Armenische aartsbisschop Stefanowicz, in den ouderdom van 107 jaren. Hij was 80 jaren priester en daarvan 26 jaren aartbisschop.

— Men verzekert dat de *Augsb. Ztg* voortaan te Frankfort a/M. zal uitgegeven worden. Deze verandering moet te Weenen veel sensatie maken Als oorzaak wordt opgegeven, dat de redactie zich in laatstgemelde plaats met meer vrijheid kan bewegen dan onder het Oostenrijksch bestuur. Het is trouwens niet voor de eerste maal, dat men dit plan aan den heer Cotta heeft toegeschreven.

— Sedert ruim eene maand regent het te Rome onophoudelijk en de geheele stad staat dan ook onder water. De Tiber is buiten zijne oevers getreden; in sommige wijken staat het water anderhalve el hoog Dezelfde regenachtige luchtgesteldheid neemt men waar op de meeste punten in het Zuiden van Europa, in Spanje en Portugal; op verschillende punten zijn dijken doorgebroken en landerijen overstroomd.

SPANJE.

— De zaak tusschen Spanje en Marokko schijnt tot grootere verwikkelingen aanleiding te zullen geven, dan men aanvankelijk dacht. De magt van den Keizer van Marokko is sinds lang bij de noordelijke stammen miskend en in weinig aanzien, zoodat de keizer de voldoening niet kan geven, welke het Spaansche kabinet eischt, weshalve Spanje tot oorlogsmaatregelen zijne toevlugt zal nemen Uit Tanger ontvangen brieven melden, dat noch de verschijning van den Spaanschen admiraal met zijn smaldeel, noch de tusschenkomst van Engelsche zijde de Marokkanen er toe genoopt heeft de bestaande bezwaren uit den weg te ruimen. Het Spaansche smaldeel is intusschen, in afwachting van 's Keizers antwoord, uit Fez naar Algesiras gestevend.

— Uit Spanje is berigt ontvangen van een vreeselijk ongeval. De rijke loodmijnen van Linares zijn ingestort en meer dan 70 mijnwerkers onder de puinhoopen begraven. Men heeft reeds de lijken van meer dan 30 personen gevonden Men schrijft dit ongeval aan de stortregens der laatste dagen toe.

— In een brief uit Madrid betreffende de viering van den verjaardag der afkondiging van het leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis komen eenige bijzonderheden voor, die aan de geschiedenis der middeleeuwen zouden schijnen ontleend te zijn, indien men zich niet door het lezen van de Spaansche bladen van de waarheid kon overtuigen. Met het aanbreken van den dag wekten de klokken van al de kerken in Spanje de geloovigen op, die zich in hunne fraaiste kleederen dosten, om hunne gebeden te gaan uitstorten aan de voeten hunner geliefde madonna. Op dien feestdag is de madonna — elke kerk heeft er verscheidene — met haar rijkste gewaad en met de kostbaarste versierselen getooid. Dit jaar was de h. maagd in de kerk van Atocha naar de nieuwe mode gekleed in een gewaad van goudstof met zeer wijden rok; voor eene aanzienlijke waarde aan kanten was op dat kleed aangebragt, en op het hoofd van het beeld prijkte een diadeem van edelgesteenten; het kind Jezus was in het gewaad van den prins van Asturië gestoken. Des avonds waren alle steden en dorpen geïllumineerd, en overal werden vreugdevuren ontstoken en processie bij fakkellicht gehouden.

TURKIJE.

— Berigten uit Konstantinopel van den 1sten dezer melden, dat de gezanten der groote mogendheden twee dagen achter elkander conferentiën hebben gehouden, om te beraadslagen over de crisis in de vorstendommen. Er heerschte buitengemeen veel drukte bij de diplomatie. De reserve van het leger in Azië was opgeroepen. Sijrië wenschte de bescherming van Europa; de wanorde nam dagelijks toe. Bij Damascus hadden hevige gevechten plaats gehad.

In weerwil dat reeds een gedeelte der Engelsche leening te constantinopel was ontvangen, hebben de troepen geen soldij bekomen en was de betaling der bezoldiging van de ambtenaren nog ten achteren. Er werd een ongeloofelijk beursspel gedreven in schuldbewijzen van het serail.

— De gesteldheid van het eiland Kreta is en blijft nog steeds zeer bedenkelijk. Dit wordt erkend door het *Journal de Constantinople,* het orgaan der Turksche bewindslieden, dat in zijn nommer van den 25sten Nov. zegt: « De ons uit Kreta gewordene berigten zijn van zulk eenen aard, dat zij de aandacht tot zich trekken.

« Wij hooren spreken van zendelingen, die er ijverig in de weer zijn om de bevolking ontrouw aan haren pligt te maken, van schepen die er heimelijk wapentuig en buskruid aanvoeren, kortom van woelingen die geene andere dan hoogst verderfelijke gevolgen voor de bewoners des eilands zouden kunnen hebben.

De Turken, welke ten platten lande verspreid wonen, zouden door deze zorgbarende verschijnselen ongerust geworden zijn en het plan hebben om des noods weder de wijk binnen de steden en vestingen te nemen.

« Wij hopen dat, indien er werkelijk snoode aanslagen worden gesmeed, de massa der bevolking verstandig genoeg zal zijn om ze te wraken. In allen geval waakt de hooge regering, en zij is in staat om op Kreta en overal elders aan de booze hartstogten en aan de stichters van wanorde het hoofd te bieden."

Dit laatste wordt door sommigen in twijfel getrokken en ook de Turksche gouverneur zelf, *Sami-pacha,* wordt moedeloos onder de toenemende moeijelijkheden; men zegt dat hij zijn ontslag heeft gevraagd, maar dat dit aanzoek afgewezen is.

RUSLAND.

— Het volgende voorval heeft dezer dagen de regtvaardigheid des Keizers doen uitkomen. Prins *Leon Kotchoubey,* een zeer rijk man en van eene aristocratische familie afkomstig, had onlangs geschil met zijnen rentmeester, *Saltmann* genaamd, en in eene vlaag van woede loste de eerste eene pistool op den laatste, zoodat hij belangrijk gekwetst werd. De prins beweerde later voor het geregt, dat de rentmeester zich zelven had verwond, met oogmerk om zijnen meester een proces aan te doen; de rentmeester hield natuurlijk het tegendeel staande. Een geneeskundig onderzoek bragt aan het licht dat de rentmeester onmogelijk zelf het schot had kunnen lossen.

De verdediger van den prins wist de zaak echter zoo te leiden, dat zijn cliënt door de regtbank, onder voorzitting van generaal *Poll,* werd vrijgesproken en dat *Saltmann* in de gevangenis werd geworpen. Zijne vrouw deed toen, nog wel veel moeite om zijne vrijheid te verkrijgen, maar te vergeefs; ook zij werd, opdat men van haar ontslagen zou zijn, in hechtenis genomen. Maar de algemeene verontwaardiging kwam den Keizer ter ooren en terstond werd eene herziening van het regtsgeding bevolen. De uitslag kon niet twijfelachtig zijn. De waarheid vertoonde zich nu in een helder licht Aan *Saltmann* is nu toegestaan, zelf het bedrag der schadevergoeding te bepalen die hij van prins *Kotchoubey* verlangt; generaal *Poll* en twee zijner mederegters zullen wegens hunne onregtvaardigheid te regt moeten staan.

MONTENEGRO.

— Thans ziet eene verzameling van wetten voor den staat Montenegro het licht, opgesteld door zijn vorst, prins *Danielo.* Deze verzameling bevat niet meer dan 95 paragrafen en behelst toch alle wetten, die in Montenegro geldend zijn.

Het is een zeer eigenaardig document, dat beter dan alle staatkundige correspondentiën ons op de hoogte kan brengen van de zeden en den maatschappelijken toestand der Montenegrijnen. Naar edele beginselen, als een uitvloeisel van het gevoel van zedelijkheid en regtvaardigheid, treft men er draconische strafbepalingen en zonderlinge voorschriften in aan, die het bewijs leveren dat voor Montenegro nog in menig opzigt het tijdvak der middeleeuwen nog niet ten einde is.

De *Oest Zt* laat zich daarover aldus uit:

» De wijze *Daniel,* haspelt bij de behandeling van het constitutioneel regt, het burgerlijk regt, de burgerlijke en criminele wetgeving en het kerkelijk regt die zaken zeer geestig door elkander. Het laatste wordt — een bewijs dat daar te lande kerk en staat niet met elkander in conflikten geraken — door hem met eene enkele bepaling geregeld, namelijk in § 66, die aldus luidt: » Ieder priester van ons land is verpligt alle Zondagen ter kerke te gaan, voor het schoonmaken der kerk te zorgen, de voorschriften der H. kerk stipt te volbrengen, zooveel mogelijk het volk in het goede te onderwijzen en het heilig geloof in hen te versterken; wie daartegen handelt, moet van het priesterambt ontzet worden.

» Meer uitvoerig wordt het crimineel regt besproken, doch de bepalingen daarvan kenmerken zich door eene geheel nieuwe theorie. Niet om af te schrikken, om te verbeteren, of om de gepleegde misdaad te boeten (of welk ander beginsel onze regtgeleerden aanvoeren), wordt de misdaad, bij voorbeeld de diefstal gestraft, maar, zoo als § 24 zegt, » om met de aangrenzende staten in rust en vrede te blijven, waaruit voor ons land voordeel en heil ontstaat, zijn zoowel diefstal als iedere overtreding, alsmede strooptogten in tijd van vrede, namelijk wanneer er geen oorlog is, verboden;" eene bepaling, die, zoo als sommige gebeurtenissen in den laatsten tijd bewijzen, door de Montenegrijnen niet letterlijk schijnt opgenomen te zijn.

Het wetboek legt geene andere straffen op dan de doodstraf, geeseling en geldboete. In § 34 wordt » hij, die een onschuldigen Montenegrijn met den voet schopt, of met het roer van een pijp een slag toebrengt en wondt, met eene boete van vijftien dukaten gestraft; ontneemt evenwel de geslagene in drift zijn aanvaller op hetzelfde oogenblik het leven, dan is de zaak afgedaan, en op dien moord zich te verhalen is even nutteloos als in 't geval dat een roover stelende het leven verliest."

» De vorst van Montenegro vindt in zijn Christelijke geloof geen beletsel om het duël toe te laten; doch ook in deze zaak is hij zeer eigenaardig; hij veroorlooft het tweegevecht, maar noch in de tegenwoordigheid van getuigen, noch in die van eene vereeniging van gewapende lieden; wanneer men deze bij een tweegevecht vindt moeten zij honderd thaler boete betalen. Over de verpligting van belasting te betalen handelt § 59; daarin wordt gewezen op de wetten, die desweze in alle keizer— en koningrijken bestaan, en gezegd, dat het doel der belasting is » het koopen van het voor ons land zoo hoogst noodzakelijk buskruid en lood, de herstelling der wegen en het voorzien in andere algemeene behoeften van het land.".

237ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN f 100 EN DAARBOVEN.

Derde Klasse.

2de Lijst: Nos. 2469 en 4030, ieder f 400; No. 4328, f 200; No. 19662, f 100.

3de Lijst: No. 11764, f 500; No 13136, f 2000; No. 4903, f 1500; No. 11075, f 400; Nos. 9413 en 11879, ieder f 200. Nos. 1210 1385 10785 12033 en 17556, ieder f 100.

4de Lijst: No. 7754, f 1500; No. 16744, f 1000; No. 4234, f 400; Nos. 4392 en 19551, ieder f 100

Vierde Klasse.

1ste Lijst: No. 18695, f 5000; Nos. 13891 en 15566, ieder f 1000; Nos. 1648 7901 en 9663, ieder f 200; Nos. 2794. 4537 6016 10294 12340 16376 16908 18404, ieder f 100.

2de Lijst: No. 14398, f 2000; Nos. 212 10965 en 15695 ieder f 400; Nos. 3207 en 14230, ieder f 200; Nos. 9373 14888 en 17445, ieder f 100.

3de Lijst: No. 13853, f 25.000; No. 10919, f 1500; Nos. 512 5220 en 16542, ieder f 1000; No. 6999, f 400; Nos. 3350 5843 en 12796, ieder f 100.

4de Lijst: No. 13986, f 1500; No. 338, f 400; No. 5838, f 100.

Scheepstijdingen.

AANGEKOMEN.

Brouwershaven 13 Dec *Constance,* Söderberg, v. Batavia.
16. *Johann Lange,* Lamke, v. Batavia.
19 *Tuisco,* Danneman, v. Batavia.
22. *Zwerver,* Franzen, qq; *Sophia Koningin der Nederl.,* Kloiju; *Magdalena,* Kooij; *Cornelia,* Witt; *Prins Hendrik,* de Jong; *IJstroom,* Hansen; *Wassenaar,* Holstee, allen v. Batavia en *Anna,* Diepering, v. Tjilatjap.
Texel 12 Dec *Constantia en Elisabeth,* Degel, v. Padang.
13. *Dina,* de Haan, v. Batavia.
16. *Aalborg,* Falckman; v. Batavia.
19. *Johanna,* Jansen, v. Soerabaija.
21. *Telegraph,* Rolufs; *Java Courier,* de Weerd, beiden v. Batavia en *Telemah,* Schäffer, v. Soerabaija.
Zierikzee 13 Dec. *Schelde,* v. Reede, v. Batavia.

VERTROKKEN.

Brouwershaven 9 Dec. *Fop Smit,* Hoefman; *California,* de Wijn, beiden n. Batavia en *Prins Maurits,* Bart, n. Soerabaija.
18. *Dorothea Henriette,* Smit, n. Batavia.

ZEILKLAAR.

Hellevoetsluis 23 Dec. *Attalante,* Hartmans, n. Batavia en *Gouverneur van Swieten,* van der Harst, n. Padang.
Texel 22 Dec. *Concurrent,* de Witt; 3 *Vrienden,* Nolting; *Nicol,* Amesz; *Sumatra.* Grivel, allen n. Batavia en *Julie Claire,* v. Oosteroom, n. Samarang.

Schepen in Lading.

Rotterdam.

Naar Batavia, *Willem Kroonpr der Nederl.,* de Bourchelles Zetteler.
» Batavia en Samarang, *Joan,* Laseur.
» Batavia en Soerabaija, *Corn. Wern. Eduard,* Bakker; *Factorij,* Jansen.

Amsterdam.

Naar Batavia, *Elisabeth en Jacoba,* Lucas; *Graaf v. Heyden Reinesteyn,* Wamsteker; *Nicolaas Witsen,* Stoffels; *Kaap Hoorn,* Dik; *Rynbrandt,* Lange.
» Batavia, Samarang en Soerabaija, *Anthonia Petron.,* Voorendijk.
» Samarang en Cheribon, *H. M. Elisabeth;* Bonjer.
» Samarang en Soerabaija, *Baron v. Hardenbroek,* Henny.
» Soerabaija, *China,* Luttenberg.

Aangekomen Passagiers.

Van Batavia.

Per *Schelde,* kapt. van Reede: De heer Sauerbier, met echtgen. 3 kinderen en 1 Jav vrouwel bediende; de 2 jonge heeren Bronckhorst, en baron Bunninghausen tot Hering Hofen.

Per *Tuisco,* kapt Danneman: De heer Jacobus en familie.

Per *Telegraph,* kapt Rolufs: De heeren Stein Parvé, luit. der marine 1ste kl. en Rosenwald, luit t/zee 2de kl.

Vertrokken Passagier.

Naar Soerabaija.

Per *Prins Maurits,* kapt Bart: De heer J. Margol en familie.

Wisselkoers.

	ROTTERDAM.		22 Dec.	AMSTERDAM.	
Londen.	2 m. f 11.67½	k. f 11.75	2 m. f 11.70	P. k. f 11.75 G.	
Parijs.	2 „ „ 55¾	k. „ 56 1/16	2 „ „ 55⅝ G.	k. „ 56¼ G.	
Bord.	2 „ „ 55½	k. „ 55 13/16	2 „ „ 55⅜ G.	k. „ —	
Hamb.	2 „ „ 34 13/16	k. „ 35 1/16	2 „ „ 35 G.	k. „ 35 3/16 G.	

Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad, voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver

J. H. DE GROOT.

Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co. Samarang.